
RAMON LLULL

a la recerca de la Veritat

Ramon Llull a la recerca de la Veritat

Cantata infantil per a cor i agrupacions Orff

© Música i arranjaments: Francesc Vicens

© Text: Sebastià Sansó

© Il·lustracions: Javier Siquier

Disseny de la coberta i maquetació: Gabinet de comunicació CESAG

Impressió: Ulzama Digital

Primera edició: maig 2016

ISBN: 978-84-16163-59-5

DL: PM-584-2016

Propietat d'aquesta edició

EDICIONS DOCUMENTA BALEAR

Sant Miquel, 5, 1r · 07002 Palma (Illes Balears)

editorial@documentabalea.cat

<http://www.documentabalea.cat>

RAMON LLULL

a la recerca de la Veritat

Cantata infantil per a cor i agrupacions Orff

Francesc Vicens, música
Sebastià Sansó, text

Escolania Vermells de la Seu
Orquestra de mestres del CESAG
Toni Salvà, direcció

A la recerca de la Veritat

Després de la seva conversió, Ramon Llull (Mallorca c. 1232-1316) va consagrar la seva vida a un únic propòsit: trobar la Veritat en el seu Déu a partir d'un mètode racional i demostrable. Així, obres com *Art general*, *Arbre de ciència* o *Llibre del gentil i dels tres savis* persegueixen la definició del coneixement i les seves raons per contribuir a la propagació del cristianisme «contra els errors dels infidels».

Durant el curs 2015-2016 el CESAG, l'Escola de Música del col·legi Sant Josep Obrer i l'Escolania Vermells de la Seu han unit les seves forces per fer *Ramon Llull a la recerca de la Veritat*. És una història inventada per encarar el repte d'apropar l'essència d'alguns dels principals llibres del Doctor Il·luminat (n'hem citat nou) als alumnes de primària, especialment als dels últims cursos.

Hem creat una història a partir dels seus viatges més importants. Per fer-los, però, necessitava un acompanyant. D'aquí que hi hagi un segon protagonista, Tomàs, inspirat en la figura de Thomas Le Myésier, deixeble parisenc de Llull que publicà *Vida de mestre Ramon* deu anys després de la seva mort. El Llull real tengué molts ajudants al llarg de la seva vida gràcies als quals pogué desenvolupar la seva obra, com per exemple l'esclau musulmà que li ensenyà àrab o els copistes dels seus llibres.

En tots els destins dels seus viatges Ramon Llull es troba amb personatges que l'influeixen o en els quals ell influí, com Jaume II o el papa Celestí V. També amb altres contemporanis amb els quals

potser coincidiren o potser no, com Pere Peregrí (Petrus Peregrinus) o el rabí Salomó ben Adret. Igualment, per al bon desenvolupament d'aquesta ficció ens ha estat útil inventar-ne d'altres com la botànica Mademoiselle Lapin o Anselm.

Tampoc no ens hem oblidat d'algunes de les llegendes que envolten el personatge com la de la dama del pit cancerós, la del pastor o la de la mata escrita. De la mateixa manera hem volgut recollir els malnoms pels quals se'l coneix: Doctor Il·luminat, Barbaflorida, Ramon lo foll, mestre Ramon o beat Ramon.

A partir de la idea del viatge les cançons recal·len en la sonoritat de la geografia, és a dir, des de Mallorca fins a Tunísia, Itàlia o terres d'Occitània, la música identifica cadascun dels indrets de Llull. El personatge, Ramon, escriu un llibre a cada emplaçament. Nosaltres ens hem aprofitat d'aquesta avinentesa per seguir-lo i explicar-lo, i a partir de les seves localitzacions musicar-lo.

En termes generals el resultat sonor de la cantata és modal. Ens hem servit d'escala orientals i melodies tradicionals dels llocs on va viure el nostre protagonista. La fidelitat, el coneixement, la saviesa o l'astúcia es posen al seu servei per trobar la Veritat en majúscules, la Veritat sagrada, que no és altra que Déu. Així doncs, Saviesa i Veritat són el llegat que hem volgut proclamar amb aquesta cantata.

—*Nengun tresor és major que veritat* versa una màxima lul·liana—
precepte que tanmateix, tot i ser mil·lenari, també parla a l'home d'avui.

Els autors

Per- sonat- ges

per ordre d'aparició

Narrador
Aspirants
Ramon Llull
Tomàs
Padrina
Jaume II (rei)
Esclarmonda de Foix (reina)
Guineu
Elefant
Lleó
Paó
Conill
Senglar

Mademoiselle Lapin (botànica)
Pere Pelegrí (físic)
Professor de comerç
Celestí V (papa)
Cavaller de l'orde del Temple
Jaume de Molay (gran mestre dels cavallers templers)
Abu-Hafs Umar I (emir)
Salomó ben Adret (rabí)
Criat
Anselm
Família de Ramon Llull (Blanca Picany, Domènec i Magdalena)
Família de Tomàs (pare, mare i germans)

Notes

1. La caracterització dels personatges és lliure. Ara bé, cal que Ramon Llull es presenti amb el seu hàbit i barba identificativa. També és important que alguns altres personatges vagin segons l'època com és el cas dels cavallers de l'orde del Temple, l'hàbit dels quals era una túnica i mantell blancs amb la creu patent vermella al pit esquerre.

2. Pel que fa a Tomàs, com que és una referència clara a Thomas Le Myésier, es caracteritzaria amb una entonació afrancesada. D'altra banda cal que dugui una bossa penjada per necessitats de l'acció i que es reconegui, amb la vestimenta, que és un nin molt pobre.

3. Se suggereix que el narrador sigui un joglar.

4. Donaria molt de joc que alguna entrada i/o sortida d'escena dels personatges secundaris fos des de o cap al públic. Seria un efecte sorprenent que sempre agrada al públic familiar. Això queda en mans del director.

5. El temps se situa entre finals del segle XIII i principis del XIV.

6. Hi ha espais interiors i exteriors que vénen marcats segons cada escena. És important que hi hagi algun detall identificatiu (com els que indicam entre parèntesis) del lloc on se situa l'escena.

Aquests són:

- Escena 1: Mallorca (la Seu). Espai exterior (plaça de Santa Eulàlia).

- Escena 2: Barcelona (la Catedral). Espai interior (casa de la padrina).

- Escena 3: Montpeller (Torre de la Babota). Espai interior (castell de Jaume II).

- Escena 4: París (Notre-Dame). Espai interior (Universitat de la Sorbona).

- Escena 5: Roma - el Vaticà (el Coliseu). Espai interior (Palau papal).

- Escena 6: Xipre (Castell de Kyrenia o Castell de Kolossi). Espai exterior (una plaça). Jerusalem (Mur de les Lamentacions). Espai exterior.

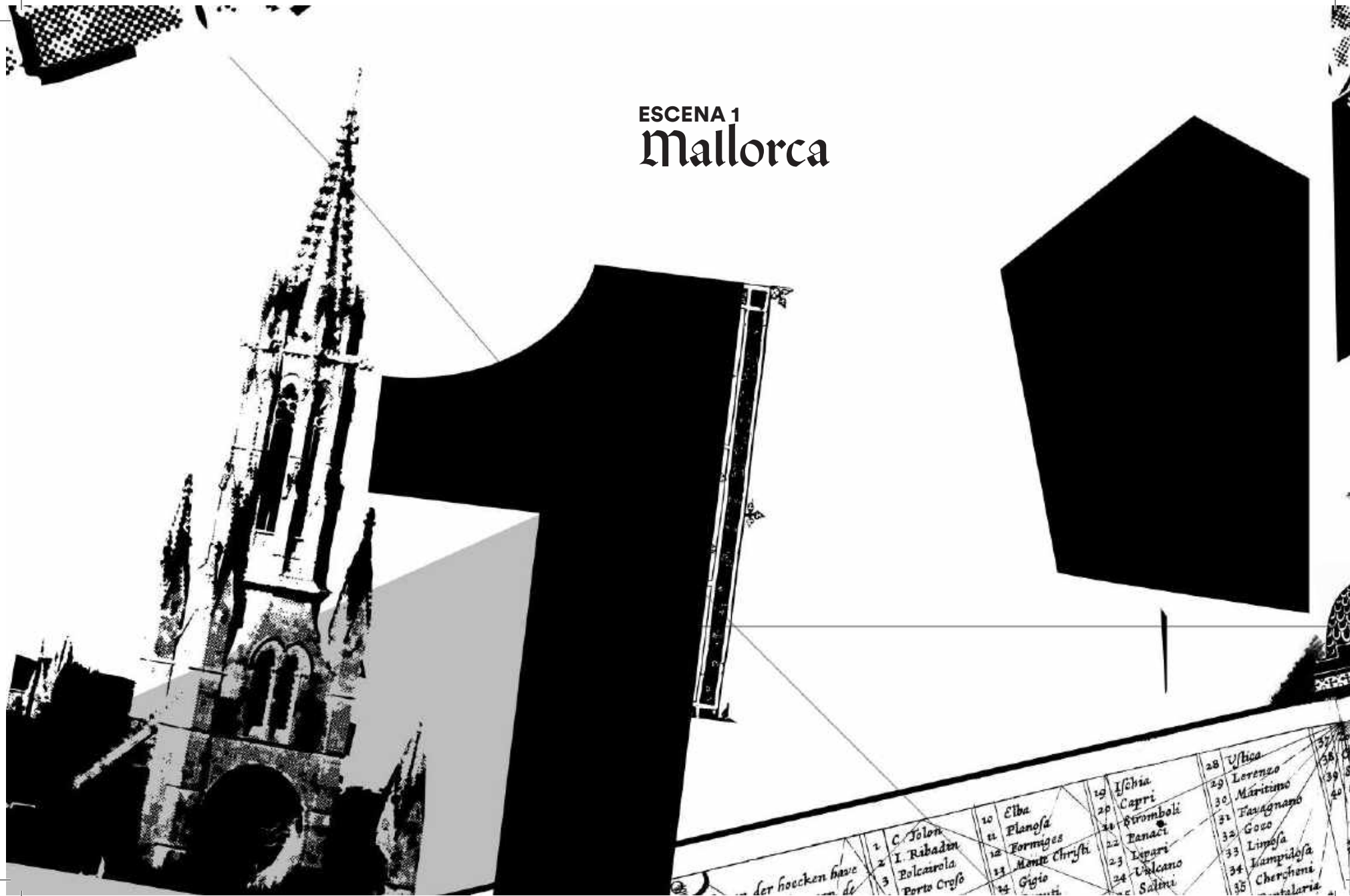
- Escena 7: Tunis (Mesquita Zituna). Espai interior (mesquita).

- Escena 8: Mallorca (la Seu). Espai exterior (vora el far de Portopí).

7. Els dos personatges principals, Ramon Llull i Tomàs, viatgen en carro, cavall, vaixell o com es consideri si no ve marcat al text.

8. Un últim apunt pel que fa a l'escenografia: es marquen algunes imatges que haurien d'aparèixer projectades en escena relacionades sempre amb l'elaboració dels llibres com per exemple els símbols de l'*Ars* o bé els arbres de l'*Arbre de ciència*.

ESCENA 1
Mallorca

1	C. Tolon	10	Elba	19	Ischia	28	Ustica
2	I. Ribaden	11	Planosa	20	Capri	29	Lorenzo
3	Polcairola	12	Formigues	21	Stromboli	30	Martino
	Porto Creso	13	Monte Christi	22	Tanaci	31	Favagnano
		14	Giglio	23	Lipari	32	Gozo
				24	Vulcano	33	Limpofa
				25	Salini	34	Lampidofa
						35	Chercheni
							atalaria

[Durant el temps que el narrador parla, es veu Ramon Llull fent entrevistes per trobar un ajudant. A la vegada es veu Tomàs, mentre és a la cua dels aspirants, escoltant d'amagat i amb atenció les preguntes que Llull els fa.]

NARRADOR: Hi havia una vegada un home que nomia Ramon Llull. Va néixer a l'illa de Mallorca i era fill de pares catalans que havien vingut amb Jaume I. Era un personatge extraordinari que un dia va tenir una visió i va deixar de banda les seves riqueses per dedicar-se a trobar la Veritat per escriure el millor llibre del món. Sí, sí, a trobar la Veritat! I se'n va anar al Monestir de la Real, a Ciutat, a estudiar molt i a aprendre àrab i llatí. Després, va anar a prop d'Algaida, a una cova de Randa. Allà va trobar un pastor i una mata amb les fulles escrites amb molts símbols que només ell sabia interpretar. I va ser quan va entendre que per trobar la Veritat havia de viatjar. Per fer-ho, però, necessitava un ajudant. Així és que va convocar a la plaça de Santa Eulàlia tots els interessats. No n'hi havia cap de prou bo, fins que va comparèixer Tomàs, un al·lot tan espavilat com pobre.

[Tomàs estira la barba a Ramon.]

RAMON (*molt enfadat*): Què fas xitxarel·lo?

TOMÀS (*amb un pam de nas*): És de veres!

RAMON: Clar que és de veres! I tu què noms?

TOMÀS: Joan, per servir-vos.

RAMON: Necessit algú fort per dur-me les maletes, algú valent per fer llargs viatges, algú manyós per fer-me el menjar, algú llest que escrigui tot el que li diré. I que no em faci polissonades!

TOMÀS: Senyor, aquest som jo! I què cobraré?

RAMON (*enfadat*): Què t'has pensat? No hem de passar l'arada davant el bou, Joan! Podràs venir amb mi si em saps contestar tres preguntes.

TOMÀS (*impacient*): Quines, quines, quines?

RAMON: La primera: quants grans d'arena hi ha a la platja de ses Set Arenes?

TOMÀS: Set milions set-cents setanta-set mil set-cents setanta-set.

RAMON: I com ho saps?

TOMÀS: Ahir capvespre hi vaig anar amb el meu amic Pere Antoni, i com que no teníem res a fer, els vàrem comptar.

RAMON (*remugant a part*): Ara no puc perdre el temps calculant quants n'hi ha. Ni ho sabia comptar! Li hauré de donar per bona la resposta. (*A Tomàs.*) D'acord, la don per bona. Ara, la segona. Segur que aquesta no la saps, Joan: quin preu tenc?

TOMÀS: Trenta-dues monedes i mitja de plata.

RAMON: Només? Un home amb aquesta barba tan formosa ha de valer molt més!

TOMÀS: Mestre, si al Bon Jesús el vengueren per trenta-tres monedes de plata no voldreu que us digui que valeu més que ell. Així i tot, com que estic segur que arribareu a beat i fins i tot a sant, us he posat un bon preu.

RAMON (*iracund*): Tu en canvi no sé si arribaràs ni a escolanet! Però és cert que no me'n queda d'altra que donar-la de nou per bona! La tercera pregunta és aquesta... segur que no la saps! (*Arrugant les celles.*) Què pens jo ara?

TOMÀS: Que a mi em diuen Joan! Però no és vera, jo som en Tomàs!

RAMON (*enfadat*): I per què m'has dit que nomies Joan?

TOMÀS: Perquè Joan és el llinatge, i m'he pensat que per presentar-me era millor ser més formal.

RAMON: Mal que em pesi ets la persona que cercava, viu com una centella! Ens veim d'aquí a una hora al moll a punt per embarcar! No badis!

TOMÀS (*més content que un gínjol*): Idò me'n vaig de quatres a fer el bolic. Per cert, dureu el cavall?

RAMON: Quin cavall?

TOMÀS: El cavall blanc amb què us vaig veure entrar fa un temps a l'església de Santa Eulàlia.

RAMON (*sorprès*): No hi cap al vaixell! És molt gran!

TOMÀS: I on anirem?

RAMON: Mmmm... Encara no ho sé!

TOMÀS: Un viatge sempre s'ha de començar pel principi, i si els seus padrins són de Barcelona convé començar pels orígens.

RAMON (*després de rumiar uns segons*): M'has convençut.

A Barcelona hi manca gent!

TOMÀS: Fins ara!

[Tomàs se'n va corrent d'escena. Mentre surt...]

RAMON (cridant): Cobraràs una moneda cada dia!

NARRADOR: El vertader objectiu de Tomàs era ajudar la seva família i si se n'anava amb Ramon Llull no era pas per la misèria de la moneda que cobraria cada dia, sinó per trobar un amic seu que s'havia fet molt ric fent de mercader. Estava segur que si el trobava els ajudaria, i sabia que se n'havia anat a Barcelona.

[Cançó.]

1. Els primers anys de vida de mestre Ramon

Quan el rei Jaume la conquesta acabà
Barbaflorida a l'illa va néixer.

Al llarg de trenta anys Ramon fou bon cortesà
de la corona, a palau ell va créixer.

Es va casar amb Blanca i dos fills va tenir.
Era escriptor de subtil poesia
fins que una visió molt el va colpir.

Tota fortuna i propietats va abandonar
per cercar la Veritat desitjada (2).

A la Real llengua àrab va estudiar
i al Puig de Randa un pastor va guiar-lo.
Era clar: calia pel món rodar.

1.

Els primers anys de vida de mestre Ramon Sobre un tema de Berenguer de Palou

Text: S. Sansó
Aïf: F. Vicens

Veü 1

Quan el rei Jau - me la con - ques - ta a - ca - bà Bar - ba - flo - ri - da a l'il - la va néi - xer.
Al llarg de tren - ta / anys Ra - mon fou bon cor - te - sà de la co - ro - na / a Pa - lau ell va créi - xer.

Veü 2

Quan el rei con - ques - ta a - ca - bà Bar - ba - flo - ri - da a l'il - la va néi - xer.
Al llarg de tren - ta / anys bon cor - te - sà de la co - ro - na / a Pa - lau ell va créi - xer.

Xilòfon soprano

Xilòfon contralt

Metallòfon contralt

Metallòfon baix

The musical score is written for five parts: two vocal parts (Veü 1 and Veü 2) and three percussion parts (Xilòfon soprano, Xilòfon contralt, and Metallòfon contralt/baix). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The vocal parts have lyrics in Catalan. The percussion parts are marked with a forte (f) dynamic. The score is divided into four measures, each containing a different musical phrase.

5

Es va ca-sar/amb Blan-ca/i dos fills va te-nir, e-ra/es-crip-tor de sub-til po-e-si-a fins que/u-na vi-sió el va col-pir.

mf

Es va ca-sar/amb Blan-ca/i dos fills va te-nir, e-ra/es-crip-tor de sub-til po-e-si-a fins que/u na vi-sió el va col-pir.

mf

mf

The musical score is written for four staves. The top two staves are for vocal parts, and the bottom two are for piano accompaniment. The key signature has two sharps (F# and C#), and the time signature is 4/4. The lyrics are in Catalan and are repeated on two lines of music.

Vocal Line 1 (Soprano/Alto):

To - ta for - tu - na/i pro - pie - tats va/a-ban - do - nar per cer-car la ri - tat de-sit-ja - da.

Vocal Line 2 (Tenor/Bass):

La for - tu - na va a - ban-do - nar per cer-car la Ve - ri - tat de-sit-ja - da.

Piano Accompaniment:

The piano part consists of two staves. The right hand plays a melody with eighth and sixteenth notes, while the left hand provides a harmonic accompaniment with chords and single notes.

15

A la Re-al llen-gua à-rab va/es-tu-diar i/al Puig de Ran-da/un pas-tor va gui-ar-lo. E-ra clar ca-li a pel món ro-dar.

rit.

A la Re-al llen-gua à-rab va/es-tu-diar i/al Puig de Ran-da/un pas-tor va gui-ar-lo. E-ra clar ca/la pel món ro-dar.

rit.

15

ESCENA 2

Barcelona

NARRADOR: Arribaren a Barcelona i els dos protagonistes anaren a ca la padrina de Ramon Llull que tenia fama de ser molt assenyada i intel·ligent. En ser just davant la porta tocaren.

PADRINA: Qui és?

RAMON: El vostre nét Ramon que acaba d'arribar de Mallorca!

[La padrina, que du un senalló, obre la porta.]

PADRINA: Oh, quina sorpresa més agradable!

[La padrina es posa a fer besades de manera compulsiva a Ramon Llull.]

RAMON: Ja basta padrina!

PADRINA: Passau, passau! Heu tengut bon viatge?

TOMÀS: El vaixell s'ha mogut un poc però per la resta bé.

PADRINA: Quina barba que t'ha crescut! I t'has amagrit molt! Convé que mengueu, segur que teniu gana. Us prepararé un bon menjar!

RAMON: És que tenim pressa, padrina. Necessit trobar la Veritat i he pensat que vós m'ajudàrieu...

PADRINA: Això no ho podem aclarir en un moment. A més, amb aquesta magror és ben necessari que mengis. Menjau aquestes galetes per entretenir la gana el temps que vagi a comprar per fer el dinar.

[La padrina treu del senalló unes galetes i les dóna a Tomàs i Ramon. El primer tot d'una se la menja, en canvi el segon no.]

RAMON (*nerviós*): És que...

PADRINA: Menja, que sinó aviat no et veuran, tan prim com estàs!
(*Li dóna la galeta a la boca. Ramon se la menja amb desgana fent miques pertot*).

RAMON: Ja estic ben ple! Padrina, vós que teniu tanta experiència i en sabeu tant de tot, com puc trobar la Veritat?

[La padrina agafa una galeta del senalló i se la menja amb parsimònia. Això acaba d'impacientar Ramon.]

PADRINA: Caldria, per trobar la Veritat, inventar un sistema amb un llenguatge que entengués tot el món.

[Ramon treu d'una bossa fulles de mata.]

RAMON: Què us pareixerien aquestes figures de cercles i escales?

PADRINA: I d'on les has tretes?

RAMON: D'una mata de Randa.

PADRINA: Molt bé! Segur que ens serveixen. I ara cal pensar què ens acosta a la Veritat...

TOMÀS: Les galetes!

PADRINA: Sí, molt bé!

[La padrina en dóna una altra a Tomàs.]

RAMON (*enutjat*): No digueu dois! Hauríem de pensar en la bondat o la saviesa, per exemple...

PADRINA: I què ens n'allunya?

RAMON: L'enveja o la mentida... Ja ho tenc! Si en feim combinacions amb les figures arribarem a la Veritat Total! Gràcies padrina! Tomàs, escriu tot això que hem dit, a veure com queda.

TOMÀS: Després ho escriuré.

RAMON: Com que després? Ara mateix! Sinó te n'oblidaràs!

PADRINA: Bé, ja us aclarireu, us he de deixar que he d'anar al mercat a comprar per fer-vos el dinar.

[La padrina surt d'escena.]

RAMON: Escriu, t'he dit!

TOMÀS: És que no en sé!

RAMON (*enfadat*): Com que no en saps! M'has ben enganyat!
Ara mateix t'enviaré amb el primer vaixell que surti de tornada a Mallorca!

TOMÀS: No senyor! No em faceu això! No sé escriure però sí que sé dibuixar... (*i dibuixa un dels símbols de l'Ars magna que es veuen projectats en escena*). Mirau!

[Ramon ho mira i queda impressionat.]

RAMON: M'agrada molt!

TOMÀS: Ja veureu que si me n'ensenyau aviat també sabré escriure.

RAMON: Venga idò, ara mateix ens hi posam.

NARRADOR: I així va ser com Ramon Llull va ensenyar a Tomàs a escriure. Després de tanta feina, Llull estava cansat i se'n va anar a dormir (*es veu que Ramon fa l'acció que marca el narrador*). Tomàs va seguir practicant l'escriptura.

[Entra la padrina amb el senalló del mercat.]

PADRINA: Veig que en Ramon ja dorm. Jo que duia queviures per fer-vos un bon dinar!

TOMÀS: Sí, estava molt cansat. Però no passeu pena que jo tenc molta gana perquè en Ramon no m'alimenta gaire. Per cert, vós que veniu del mercat, no deveu haver vist un jove alt, moreno, mallorquí, que nom Anselm?

PADRINA: Sé qui és, però ja fa un temps que no ve pel mercat.

Em varen dir que va partir a Montpeller a la cort del rei Jaume II.

TOMÀS: Moltes gràcies!

PADRINA: No es mereixen.

[La padrina se'n va a un costat de l'escena simulant treure els aliments del senalló (i la meitat de coses li cauen a terra) per tot seguit fer el dinar. Ramon Llull es desperta i mira els quaderns de Tomàs.]

RAMON: Això és Art! *(Es projecta alguna pàgina de llibre.)* I així el podem anomenar! I ara que ja ens hem acostat una mica més a la Veritat, qui més ens podria ajudar a trobar-la de debò? Qui ens pot ajudar a escriure més llibres que ens hi duguin?

TOMÀS: Qui pot saber millor la Veritat que el rei?

RAMON: Ben cert! A Montpeller hi manca gent!

TOMÀS: I el dinar?

RAMON: Ja dinarem demà! Adéu padrina, partim cap a Montpeller a veure el rei que tenim pressa!

PADRINA: Agafau com a mínim una carmanyola i us ho menjau pel camí!

[Ramon parteix però Tomàs va ràpid cap a la padrina, agafa la carmanyola i se la posa dins la bossa.]

NARRADOR: Així, Tomàs i Ramon Llull pujaren a un carruatge estirat per cavalls i se'n varen anar cap a Montpeller.

[Cançó.]

2. Art general

Us he de dir que he escrit
aquesta Art general
que novament és donada
per un do espiritual.

Així un home pot conèixer
tota raó natural
si el seu bon enteniment
assoleix ser sensual.

L'Art conté la voluntat
de trobar la Veritat (2).

Per medicina i per dret,
per qualsevol ciència ens val,
també per teologia
que per a mi és coral.

Per destruir els errors
la meva obra és cabal
perquè el fet d'equivocar-se
és un acte terrenal.

2.

Art general

Text: S. Sansó
Música: F. Vicens

Bressolant ♩ = 120

Melòdica *p*

Veu 1
Us he de dir que he/es - cri - it, a - ques - ta
Per me - di - ci - na/i per dre - et, per qual - se -

Veu 2

Carrilló *p* *mp*

Metalòfon soprano

Xilòfon soprano

Xilòfon contralt *p* *mp*

Xilòfon baix *p* *mp*

10

Art ge - ne - ra - al, que no - va - ment és do - na - da per un do/es - pi - ri - tu -
 vol cièn - cia/ens va - al, tam-bé per te - o - lo - gi - a que per a mi és co -

10

10

26

mf

29

al. Al-xi/un ho-me po-co-nèi-xer to-ta-ra-ó-na-tu-ra-al
 ral. Per-des-tru-ir els er-ro-ors la-me-va-o-bra/és-ca-ba-al

30

to-ta-ra-ó-na-tu-ra-al
 la-me-va-o-bra/és-ca-ba-al

31

mf

32

mf

33

mf

34

mf

35

mf

Fi

29

si/el seu bon en - te - ni - me - ent, as - so - leix ser sen - su - a - al.
 per - què/el fet d'e - qui - vo - ca - ar - se és un ac - te ter - re - na - al.

29

si/el seu bon en - te - ni - me - ent, as - so - leix ser sen - su - a - al.
 per - què/el fet d'e - qui - vo - ca - ar - se és un ac - te na - tu - ra - al.

29

37

Molt cantabile

L'Art con - té la vo - lun - ta - at, de tro - bar la Ve - ri - tat.

L'Art té la vo-lun - tat de tro - bar la Ve - ri - tat.

37

D.C

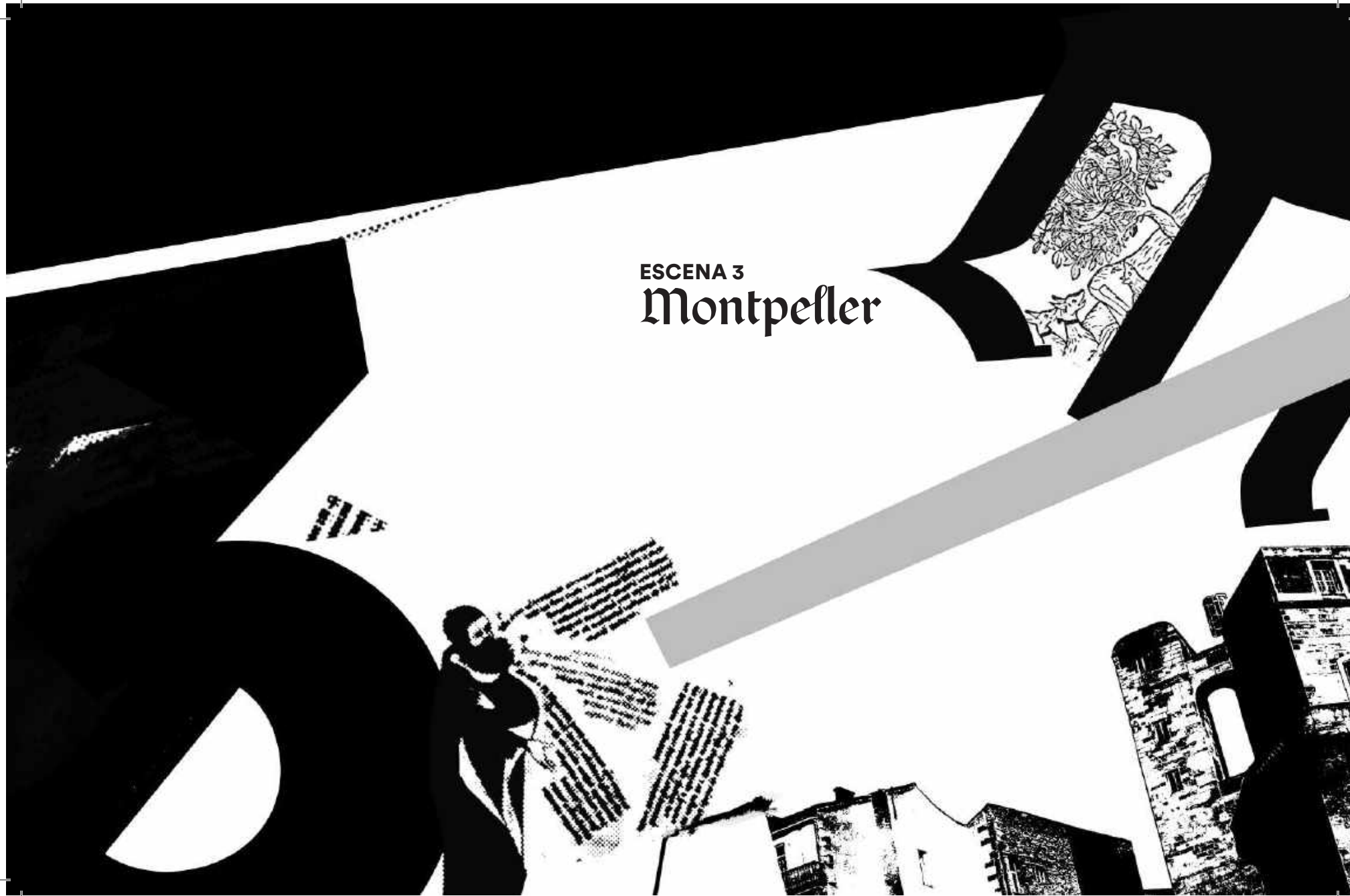
42

43

44

45

ESCENA 3
Montpeller

NARRADOR: Ramon i Tomàs arribaren de nit a Montpeller al castell de Jaume II, monarca amic de Llull i del qual havia estat el seu senescal. Era rei de Mallorca, Rosselló, Cerdanya i Montpeller, i estava casat amb la reina Esclarmonda de Foix. Era molt i molt tard i els reis tenien molta son. A més estaven constipats i, per tant, necessitaven descansar.

JAUME II (*esternudant en totes les rèpliques*): Amic Ramon, quina alegria veure't!

[Tomàs, amb grans gesticulacions, agafa un mocador de la seva bossa i es torca la cara dels esternuts del rei. Ramon també es torca però de manera més dissimulada.]

RAMON: Jo també estic molt content de trobar-te, amic Jaume.
ESCLARMONDA (*mocant-se en totes les rèpliques*): Què us du per aquestes terres?

[Tomàs i Ramon fan gestos similars a l'anterior.]

RAMON: Venim a cercar la Veritat i segur que vosaltres ens la podreu explicar!

JAUME II: La Veritat? Buf! Això ens durà una bona estona. Ara ja és tard i estam cansats!

ESCLARMONDA: Sí, ben esgotats perquè a Palau sempre hi ha intrigues. No et pots fiar de ningú! Que ens aniria de bé tenir un llibre del bon govern!

JAUME II: Anem tots a dormir i demà ja en parlarem. Bona nit a tots.

ESCLARMONDA: Bona nit!

TOMÀS I RAMON: Bona nit! Cuidau-vos aquest referedat!

[Esclarmonda surt més aviat d'escena. Jaume II va amb més solfa esternudant tota l'estona. Tomàs aprofita que Ramon ja s'ha col·locat per dormir per anar a xerrar amb el rei.]

TOMÀS: Senyor rei, disculpau que us molesti però us volia demanar si per casualitat no coneixeu un jove alt, moreno, mallorquí, que nom Anselm i que és comerciant.

JAUME II: Fa un temps va ser a la cort perquè li vaig comprar unes teles precioses.

TOMÀS: I sabeu cap a on va partir?

JAUME II: Em va dir que aniria a París, a la universitat, per aprendre millor l'art del comerç.

TOMÀS: Moltes gràcies Sa Majestat. Bona nit.

JAUME II: De res! Bona nit!

[Tomàs es posa a dormir vora Ramon. Tot seguit apareixen una guineu i un elefant.]

GUINEU: Company, ja és hora que el rei mori. Ara ho tenim molt bé perquè després d'haver eliminat el lleopard, el jaguar, el llop, l'ós, el bou i el gall, jo som l'única consellera del rei!

NARRADOR: L'elefant va pensar que era tan dolenta que potser també el voldria matar. Va decidir acabar amb els enganys de la guineu.

ELEFANT: I com matarem el lleó, que és el nostre rei?

GUINEU: Farem que lluiti a mort amb el senglar. Com que el lleó és més fort guanyarà, però quedarà molt cansat. És quan tu has

d'aprofitar per matar-lo.

ELEFANT: D'acord, però vull que el conill, que és el cambrer, i el paó, que és el porter, sàpiguen les nostres intencions.

GUINEU: Fet! Ara els les explicaré i ens hauran de prometre que no ho diran a ningú.

[La guineu surt d'escena. Tot seguit entra el lleó. L'elefant s'hi apropa.]

ELEFANT: Sa Majestat, us deman perdó perquè la guineu i jo havíem planejat matar-vos.

LLEÓ (*sorprès*): Com puc saber que no em deis cap mentida?

ELEFANT: Fixau-vos que la guineu ha aconseguit ser l'única bèstia que queda al vostre consell, si no comptam el conill i el paó que li tenen molta por perquè se'ls pot menjar.

LLEÓ (*pensatiu*): Tens tota la raó!

ELEFANT: I una altra cosa: la guineu ha dit al senglar que el volíeu matar. Veureu com d'aquí a una estona us ho conta.

LLEÓ: Aviat ho podrem comprovar.

ELEFANT: El darrer que heu de saber és que el conill i el paó coneixen el pla.

[Entra a escena la guineu.]

GUINEU: El senglar us vol matar!!!!

LLEÓ: Vaja, vaja... (*Cridant fort.*) Atenció, atenció, que vénguin el conill, el paó i el senglar. (*Tot seguit compareixen i el rei es dirigeix al paó i al conill amb to amenaçant.*) És cert que sabíeu que l'elefant i la guineu em volien matar?

PAÓ I CONILL (*tremolant de por.*): Sí.

[El rei bota damunt la guineu i se la menja.]

LLEÓ: Conill i paó, com que ja he quedat ple, no us menjaré, però us man ara mateix que partiu de la cort. No us vull tornar a veure mai més! (*Surten corrent d'escena. Després es dirigeix al senglar i a l'elefant.*) I a vosaltres dos us anomèn consellers de la cort.

SENGLAR I ELEFANT: Moltes gràcies, rei!

[Els animals surten d'escena. Tot seguit Ramon es desperta.]

RAMON: Tomàs, desperta! (*El sacseja.*) Acab de somiar una història amb la qual he entès que la Veritat per a qui comanda és l'honestetat! Escriu, escriu! Es dirà *Llibre de les bèsties*! El regalaré als reis perquè els sigui d'utilitat per al seu bon govern.

[Apareixen a escena Jaume II i Esclarmonda.]

JAUME II: Amic Ramon, avui tenim temps per conversar sobre la Veritat tot i que encara estam ben refredats.

RAMON: No us preocupeu. Ja no em cal. Dormint al vostre castell he tengut un somni sobre la Veritat i l'he escrit. Aquí el teniu com un regal de comiat perquè nosaltres hem de seguir el nostre viatge.

[Ramon li entrega a Esclarmonda un llibre.]

ESCLARMONDA (*llegeix amb solemnitat*): *Llibre de les bèsties*. Tu sempre tan feiner.

RAMON I TOMÀS: Adéu!

JAUME II: Adéu!

RAMON: Tomàs, on creus que hauríem d'anar ara?

TOMÀS: Enlloc millor que la Sorbona, la universitat de París, perquè els savis d'allà ens diguin què és per a ells la Veritat.

RAMON: Bona idea. Cap a París hi manca gent!

[*Cançó.*]

3. Dansa de les bèsties

La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança
lo lleopard -pard, -pard
lo jaguar -ar, -ar
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança
amb lo llop, llop, llop
i amb l'ós, ós, ós
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança
amb lo bou, bou, bou
amb lo gall, gall, gall
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança
lo senglar -glar -glar
l'elefant -fant -fant
l'astúcia no hi val
lo rei veu el mal
i li atura els peus
matant la guineu.

Les bèsties qui dansen
tenen malaurança,
la guineu té llança
lo rei gran recança.
L'astúcia no hi val
lo rei veu el mal
i li atura els peus
matant la guineu.

3.

Dansa de les bèsties Sobre dos temes tradicionals d'Occitània

Text: S. Sansó
Aïr: F. Vicens

Solenne ♩ = 100

The musical score is for a piece titled 'Dansa de les bèsties' (Dance of the Beasts), based on two traditional Occitan themes. The tempo is marked 'Solenne' (Solemn) with a quarter note equal to 100 beats per minute. The score is written for six parts: Veu (Voice), Metalòfon soprano (Soprano Metallophone), Metalòfon contralt (Alto Metallophone), Xilòfon soprano (Soprano Xylophone), Xilòfon contralt (Alto Xylophone), and Xilòfon baix (Bass Xylophone). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 2/4. The Veu part is mostly rests. The Metalòfon parts play sustained chords, with the soprano and alto parts having dynamics of *mf* and *mp*. The Xilòfon parts play rhythmic patterns, with the soprano and alto parts having dynamics of *mf* and *mp*, and the bass part having a dynamic of *mf*.

V. La gui - neu qui dan - sa, la gui-neu qui dan - sa, amb lo gran rei a/u - san - ça,

M.S. *mp*

M.C. *mp*

X.S. *mp*

X.C. *mp*

X.B. *mp*

[Estrofes 1-3]

V. amb lo rei a/u - san - ça, lo lleo - pard, pard, pard dan - sant la gui - neu.
lo ja - guar, guar, guar
amb as - tú - cia/els treu

M.S. *f*

M.C. *f*

X.S. *f*

X.C. *f*

X.B. *f*

27

v.

m.s.

m.c.

x.s.

x.c.

x.b.

f

mf

mp

[Estrofa 4]

29

v.

m.s.

m.c.

x.s.

x.c.

x.b.

La gui-neu qui dan-sa, la gui-neu qui dan-sa, amb lo gran rei a/u-san-ça, amb lo rei a/u-san-ça, lo sen-glar,glar,-glar,
l'e-ie-fant,-fant,-fant,

39

V. l'as - tú - cia no/hí val, lo rei vou el mal, i li/a - tu - ra/els peus, ma - tant la gui - neu.

m.a.

m.c.

x.a.

x.c.

x.b.

49

Veu 1 Les bès - ties qui dan - sen, te - nen ma - lau - ran - ça, la gui - neu té llan - ça, lo rei gran re - can - ça.

Veu 2 Les bès - ties qui dan - sen (sen), te - nen ma lau - ran - ça, la gui - neu té llan - ça (ça), lo rei gran re - can - ça.

m.s.

m.c.

x.a.

x.c.

x.b.

can - ça l'as - tú - cia no/hi val, ma - tant la gui - neu.
lo rei veu el mal peus
i li/a - tu - ra/els peus

1. La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança,
lo lleopard, -pard, -pard
lo jaguar, -guar, -guar
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

2. La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança
amb lo rei a usança,
amb lo llop, llop, llop
i amb l'ós, ós, ós
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

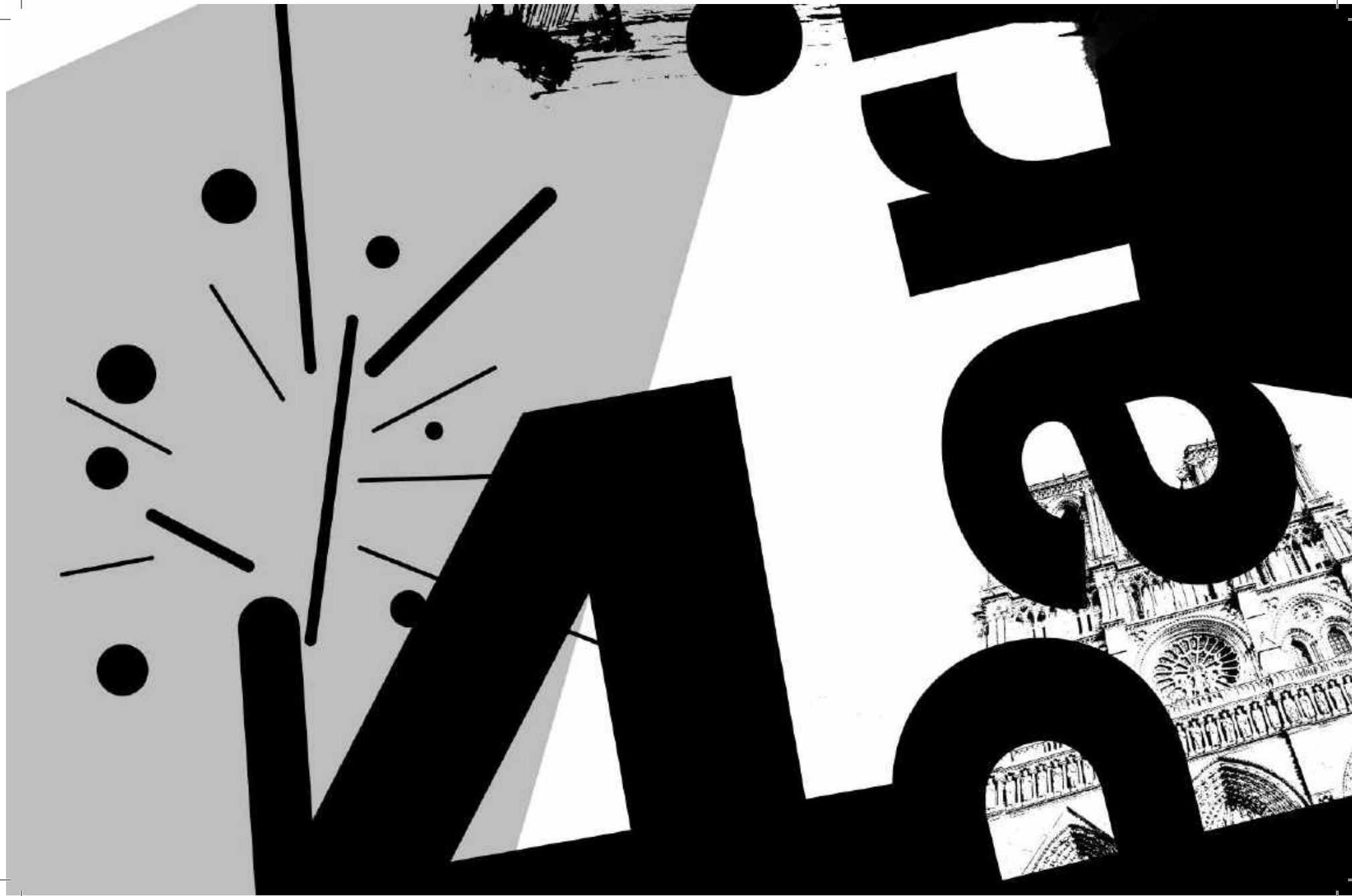
3. La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança,
amb lo rei a usança,
amb lo bou, bou, bou
amb lo gall, gall, gall
amb astúcia els treu
dansant la guineu.

4. La guineu qui dansa (2)
amb lo gran rei a usança,
amb lo rei a usança,
lo senglar, -glar, -glar
l'elefant, -fant, -fant
l'astúcia no hi val,
lo rei veu el mal
i li atura els peus
matant la guineu.

5. Les bèsties qui dansen
tenen malaورانça
la guineu té llança,
lo rei gran recança.
L'astúcia no hi val,
lo rei veu el mal
i li atura els peus
matants la guineu.

ESCENA 4
París

NARRADOR: Tomàs i Ramon arribaren a París i anaren tot d'una a la Sorbona. Allà trobaren alguns acadèmics. La primera fou la professora de botànica de la universitat, Mademoiselle Lapin.

[Es veu que se saluden gesticulant amb les mans. La botànica du algun element vegetal ben visible i llampant com per exemple una branca en una mà o una gran flor al capell.]

RAMON: Què és per a vós la Veritat?

BOTÀNICA (*posant-se la mà a l'orella i, d'ara endavant, cridant*): La què?

RAMON (*amb les dues mans a la boca fent d'embut per augmentar el volum, i al mateix temps alçant la veu i sil·labejant*): La Ve-ri-tat!!!!

[La botànica treu de la butxaca un rellotge d'arena i se'l mira.]

BOTÀNICA (*espitosa*): Tenc pressa, tenc pressa! Faig tard!

[La botànica parteix volent sortir d'escena. Llull i Tomàs hi van darrere.]

RAMON: Vénqui, vénqui... On va? Venim d'enfora!

BOTÀNICA (*espitosa*): Tenc pressa, tenc pressa! Faig tard!

RAMON (*d'ara endavant, mentre no es digui el contrari, cridant*): Torni! Si no se'n va, li deixarem veure una cosa molt especial.

BOTÀNICA: Quina?

RAMON: La mata escrita!

[Tomàs treu un brot de mata escrita de la bossa.]

BOTÀNICA (*sorpresa*): Quina mata més curiosa! Deixau-me-la veure!

RAMON: Us donarem aquest brot si ens deis què és per a vós la Veritat.

BOTÀNICA: La ventositat?

RAMON: Nooooo!

BOTÀNICA: La sonoritat?

RAMON: Tampoooooc.

BOTÀNICA: La mucositat?

RAMON: Que nooooo! (*enfadat, sense cridar i dirigint-se a Tomàs*): Ajuda'm!

[Tomàs treu un embut de la seva bossa que li dona a la botànica. Ella se'l posa a l'orella.]

RAMON: La Veritat!

BOTÀNICA: Ara l'entenc! Idò tracte fet! La Veritat és la ciència.

RAMON (*estranyat*): Per què?

BOTÀNICA: La ciència explica la Veritat perquè explica la vida. I la vida només és possible perquè hi ha algues i plantes, però sobretot perquè hi ha arbres.

TOMÀS: Així, per a vós, els arbres són la Veritat?

BOTÀNICA: Sí, però no podem oblidar la importància de totes les seves parts: les arrels, el tronc, les branques, els rams, les fulles, les flors i els fruits. Sense alguna d'aquestes parts un arbre ja no és un arbre i la veritat és incompleta.

RAMON: I vós creis...?

[Arriba un professor de física amb una gran brúixola penjada a la toga i els interromp.]

PERE: Som en Pere Pelegrí i a la fi som aquí!

RAMON: Pere Pelegrí, gran científic, inventor de la brúixola!

PERE: I vós Ramon Barbaflorida, un filòsof fora mida!

RAMON: Estau d'acord que la Veritat és la ciència?

[La botànica, quan veu que Ramon ja no conversa amb ella, fa gestos d'enfadada. Torna l'embut a Tomàs i, gesticulant, li demana el brot de mata escrita. Tomàs l'hi dona i la botànica se'n va d'escena caminant de manera esburbada.]

PERE: La Veritat no és la ciència, us he de dir per decència.

RAMON: Com que no?

PERE: La Veritat són les ciències, i ara cal tenir paciència: *(en aquest moment Tomàs se'n va, dissimuladament a veure un altre acadèmic que hi ha per allà. Se sentirà com Pere diu les següents paraules pausadament i de cada vegada en veu més baixa, i gesticula comptant amb els dits les ciències que anomena)* física i biologia, arts i antropologia...

TOMÀS: Ep! Vós sou el professor de comerç d'aquesta universitat?

[Segueixen en escena, sense sentir-los, Ramon Llull i Pere Pelegrí, els quals gesticulen molt.]

PROFESSOR DE COMERÇ: El mateix que ha ensenyat tot el que sap a Marco Polo.

TOMÀS: Vós teniu d'alumne un jove mallorquí que nom Anselm?

PROFESSOR DE COMERÇ: El vaig tenir! Era molt bon alumne i el meu millor deixeble. Per això quan el papa em va demanar algú que l'assessoràs jo li vaig suggerir n'Anselm. I cap a Roma va partir.

TOMÀS: Idò segur que allà el trobaré.

PROFESSOR DE COMERÇ: És molt probable.

TOMÀS: Moltes gràcies, senyor.

PROFESSOR DE COMERÇ: Adéu!

[Ramon acaba la conversa i s'apropa a Tomàs.]

RAMON: Ja ho tenc! La millor manera d'entendre i de fer entendre la Veritat és amb un gran arbre *(Tomàs agafa la llibreta i es posa a dibuixar. A la pantalla s'ha de veure el resultat: un o diversos arbres que apareixen al llibre)* Arbre de ciència.) Dibuixa setze arbres, que simbolitzaran les principals disciplines de la ciència i la fe.

TOMÀS: Què és això de la fe?

RAMON *(amb to recriminatori)*: La creença! Per exemple nosaltres tenim la fe cristiana.

TOMÀS: Ja ho entenc...

RAMON: Les arrels representaran els principis bàsics de cada ciència; el tronc, l'estructura; les branques, els gèneres; les fulles, les espècies; i els fruits, els individus, els seus actes i les seves finalitats.

TOMÀS: Crec que ja ho he entès... Però pensau que aniria molt bé que el papa hi donàs el seu consentiment per estar del tot segurs que així trobarem la Veritat. Si també parlam de fe, ell és qui més en sap.

RAMON: Estàs carregat de raó. Cap a Roma hi manca gent!

[Cançó.]

4. Arbre de ciència

La saviesa roman a l'arrel (4).
Té setze arbres aquest gran llibre,
cada arbre és un *sebre*
que manté
discussió entre ciència i fe,
que conclou
la saviesa roman a l'arrel.

La saviesa roman en el tronc (4).
Té setze arbres aquest gran llibre,
cada arbre és un *sebre*
que manté
discussió entre ciència i fe,
que conclou
la saviesa roman en el tronc.

La saviesa roman a les branques (4).
Té setze arbres aquest gran llibre,
cada arbre és un *sebre*
que manté
discussió entre ciència i fe,
que conclou
la saviesa roman a les branques.

La saviesa roman a les fulles (4).
Té setze arbres aquest gran llibre,
cada arbre és un *sebre*
que manté
discussió entre ciència i fe,
que conclou
la saviesa roman a les fulles.

La saviesa roman en els fruits (4).
Té setze arbres aquest gran llibre,
cada arbre és un *sebre*
que manté
discussió entre ciència i fe,
que conclou
la saviesa a tota hora commou.

4.

Arbre de ciència

Tema tradicional de la Gascunya marítima

Text: S. Sansó
Aïr: F. Vicens

Tarantella espíritosa ♩ = 120

Solo

Veu 1
La sa-vie-sa ro-man a l'ar-rel la sa-vie-sa ro-man a l'ar-rel.
p

Tutti

Veu 2
La sa-vie-sa ro-man a l'ar-rel
p

v. 1

v. 2
la sa-vie-sa ro-man a l'ar-rel. Té set-ze ar-bres a-quest gran lli-bre, ca-da ar-bre és un se-bre que manté -

v. 1

v. 2
dis-cus-sió/en-tre cièn-cia/i fe, que con-clou. la sa-vie-sa ro-man a l'ar-rel.

Solo *Tutti*

v. 1 *mp* La sa - vie - sa ro - man en el tronc, la sa - vie - sa ro - man en el tronc. La sa - vie - sa ro - *mp*

v. 2 *mp* La sa - vie - sa ro -

v. 1 *mp* man en el tronc, la sa - vie - sa ro - man en el tronc. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

v. 2 *mp* man en el tronc, la sa - vie - sa ro - man en el tronc. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

v. 1 *mp* ca - da ar - bre és un se - bre que con - té dis - cus - sió/en - tre

v. 2 *mp* ca - da ar - bre és un se - bre que con - té

30

v. 1

cièn - cia/i fe que con - clou la sa - vie - sa ro - man en el tronc.

v. 2

que con - clou

31

Solo

Tutti

v. 1

La sa - vie - sa ro - man a les bran - ques, la sa - vie - sa ro - man a les bran - ques, La sa - vie - sa ro -

v. 2

mf

La sa - vie - sa ro -

35

v. 1

man a les bran - ques, la sa - vie - sa ro - man a les bran - ques. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

v. 2

man a les bran - ques, la sa - vie - sa ro - man a les bran - ques. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

v.1 *si*
ca - da ar - bre és un se - bre que con - té dis - cus - sió/en - tre

v.2
ca - da ar - bre és un se - bre que con - té

v.1 *si*
cièn - cia/i fe que con - clou La sa - vie - sa ro - man a les bran - ques.

v.2
que con - clou

si *Solo* *Tutti*
v.1 La sa - vie - sa ro - man a les ful - les, La sa - vie - sa ro - man a les ful - les. La sa - vie - sa ro -

v.2
La sa - vie - sa ro -

90

v.1
man a les ful - les, la sa-vie-sa ro - man a les ful - les. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

v.2
man a les ful - les, la sa-vie-sa ro - man a les ful - les. Té set - ze ar - bres a - quest gran lli - bre,

71

v.1
ca - da ar - bre és un se - bre que man - té _____ dis - cus-sió/en - tre

v.2
ca - da ar - bre és un se - bre _____ que man - té _____

70

v.1
cièn - cia/i fe, que con - clou _____ la sa - vie - sa ro - man a les ful - les.

v.2
_____ que con - clou _____ la sa - vie - sa ro - man a les ful - les.

Solo **Tutti**

v.1 *87* La sa-vie-sa ro-man en els fruits la sa-vie-sa ro-man en els fruits. La sa-vie-sa ro-

v.2 *ff* - - - - - La sa-vie-sa ro-

v.1 *88* man en els fruits, la sa-vie-sa ro-man en els fruits. Té set-ze ar-bres a-quest gran lli-bre,

v.2 man en els fruits, la sa-vie-sa ro-man en els fruits Té set-ze ar-bres a-quest gran lli-bre,

v.1 *89* ca-da ar-bre és un se-bre que man-té

v.2 ca-da ar-bre és un se-bre que man-té que man-té que man-té

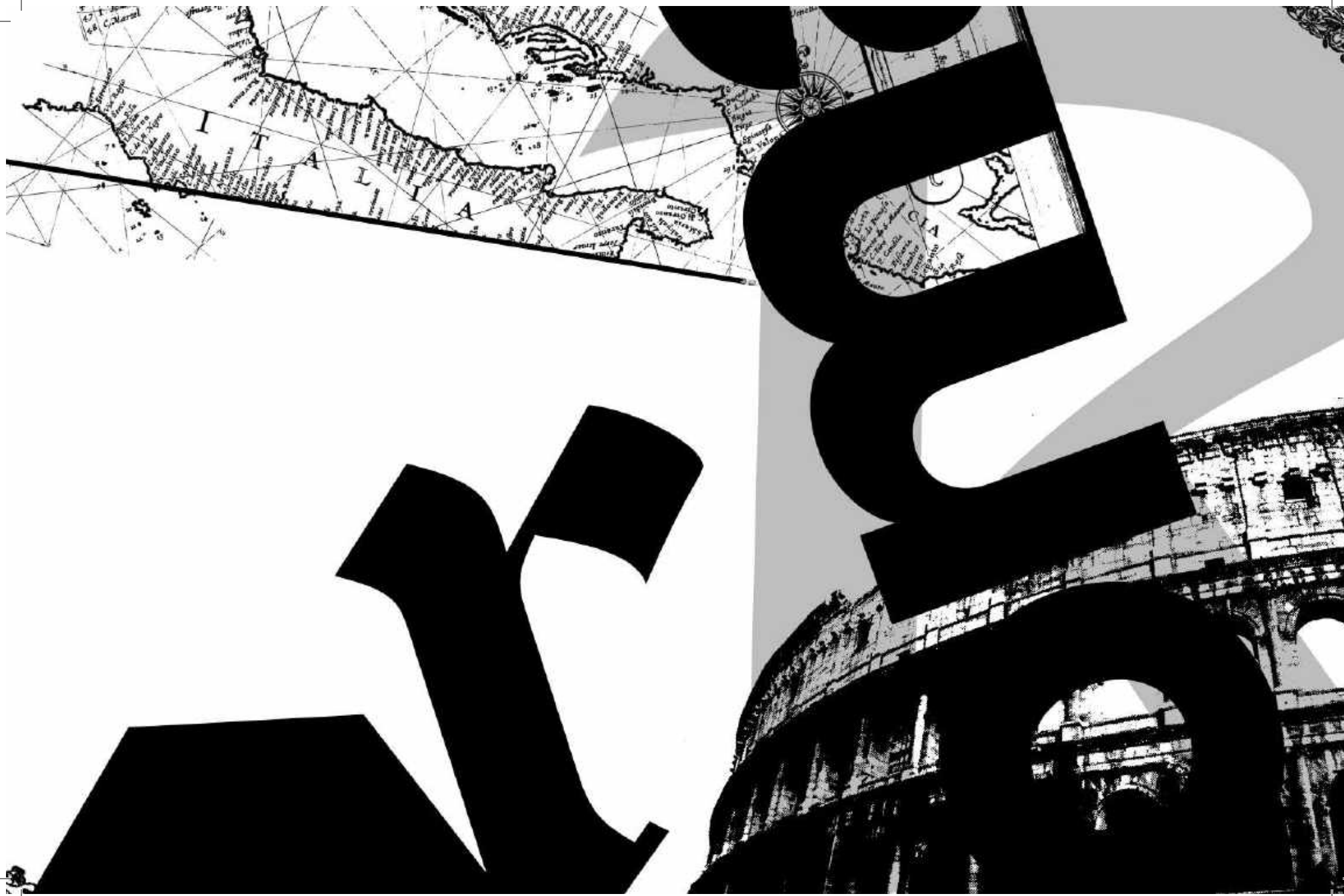
v. 1 *dis - cus - sió/en - tra cién - cia/i fe, que con - clou*
 v. 2 *que con - clou que con - clou*

v. 1 *la sa - vie - sa/a to - tho - ra com - mou, la sa - vie - sa/a to - tho - ra com - mou!*
 v. 2 *la sa - vie - sa/a to - tho - ra com - mou, la sa - vie - sa/a to - tho - ra com - mou!*

ESCENA 5
Roma

NARRADOR: Arribaren a Roma i anaren cap al Vaticà on trobaren el papa Celestí V.

RAMON (*entusiasmada saludant el papa*): Pontífex! Maximus Vicarius Petri! Patriarca d'Occident, Príncep dels...

CELESTÍ V (*amb unes grans ulleres i tallant la salutació entusiasmada de Ramon, parlant-hi damunt*): Atura, atura, atuuuura!

RAMON (*més calmat*): Senyor papa Celestí V, moltes gràcies per haver-nos rebut. És un plaer poder estar amb vós.

CELESTÍ V: El gust és meu! Vós, Doctor Il·luminat, sou conegut arreu. Quin és el motiu de la vostra visita?

RAMON: Estic cercant la Veritat! I no ens cansam de viatjar, de conèixer gent il·lustre i d'escriure llibres per trobar-la. A París, a la Universitat de la Sorbona, ens digueren que la Veritat era la ciència i he escrit aquest llibre, *Arbre de ciència (s'ha de mostrar un llibre gran, ben visible per al públic)*, i vull saber què en trobau, perquè també parl de la fe.

CELESTÍ V (*es posa el llibre a l'inrevés ben davant la cara*): No l'entenc!

RAMON: Té el llibre a l'inrevés!

CELESTÍ (*gira el llibre*): Ara sí! (*Mou el llibre enrere i endavant reiteradament com si l'intentàs enfocar fins que se'l posa altra vegada ben davant la cara.*) És molt interessant.

RAMON: S'hi explica com arribar a la Veritat?

CELESTÍ V (*retirant-se el llibre de la cara*): Sí. Certament s'explica com arribar a moltes veritats.

RAMON: Però jo vull arribar a totes les veritats i poder escriure, a la fi, el millor llibre del món.

CELESTÍ V: Això és molt difícil. Jo, si vols, t'explic la meua Veritat, i així en tendreu un bocinet més.

TOMÀS: Com és això?

CELESTÍ V (*es gira cercant qui li parla amb les mans com faria un cec de manera còmica i exagerada fins que localitza Tomàs*): L'Arbre de ciència és com si fos un bocí de pastís. Jo us n'explicaré un altre, de bocí. I si n'arreglegau més, podreu tenir el pastís sencer.

TOMÀS: I després hi podrem posar espelmes, i cantarem «moltes felicitats» per al meu aniversari, que és d'aquí a un mes, i les podré bufar...

RAMON: Tomàs, no diguis més dois i deixa que Sa Santedat ens expliqui la seva història.

CELESTÍ V: Els meus pares, Evast i Aloma, volien que em casàs per ser un fill exemplar i em varen presentar una dona que m'agradava molt. Però jo, que en realitat em dic Blaquerna (tots els papes ens posam sempre un altre nom) el que volia era estar tot sol, fer el bé i ajudar els altres. Per fer-ho he hagut de viatjar molt. Per això tu i jo, Ramon, tenim moltes semblances. Primer em vaig fer monjo i vaig anar a un monestir. Després vaig ser abat, tot seguit bisbe per acabar sent el papa. Però quan ja hagi llevat tots els mals de l'església vull deixar de ser el papa per ser ermità i anar a viure tot solet a una ermita.

RAMON: Vós sou un heroï. Faré un llibre per contar la vostra història.

Ja l'hi faré arribar. Adéu i gràcies per tot!

CELESTÍ V: Gràcies a vós, Ramon!

[*Ramon parteix pensatiu sense sortir d'escena. Tomàs aprofita per xerrar amb el papa.*]

TOMÀS: Abans de partir volia aprofitar per demanar-vos si coneix un amic meu que nom Anselm.

CELESTÍ V: Oh, sí, n'Anselm! És un gran comerciant! M'ha ajudat molt!

TOMÀS: On el puc trobar?

CELESTÍ V: Ja no és aquí. Va partir cap a Xipre per trobar-se amb Jaume de Molay, el gran mestre dels cavallers templers.

TOMÀS (*admirat*): Amb un cavaller?

CELESTÍ V: Sí, sí, el cavaller més gran! L'havia d'ajudar a vendre uns cavalls.

TOMÀS: Gràcies *Summe Pontífex*! Adéu.

CELESTÍ V: Adéu Tomàs i recorda que aviat m'haureu de dir simplement Blaquerna!

[*Tomàs s'acosta a Ramon Llull.*]

TOMÀS: Ramon, he pensat que ningú millor perquè ens expliqui encara més coses sobre la Veritat que el Gran Mestre dels cavallers templers que viu a Xipre. Ningú millor que ell, que tant ha viatjat per protegir les vides dels cristians que van a Jerusalem, ens podrà ajudar i donar un bocí més de pastís.

RAMON: Com sempre, Tomàs, estàs carregat de raó. Cap a Xipre hi manca gent!

NARRADOR: I com les altres vegades Tomàs va convèncer Ramon Llull per seguir el viatge a la recerca de la Veritat cap allà on es trobava Anselm. Per anar a Xipre agafaren un vaixell des de la ciutat italiana de Gènova. La travessia va durar molts dies.

[*Cançó.*]

5. Cant de Blaquerna

Blaquerna: quin heroi, quin viatger,
ell sempre sap triar
amb seny l'opció vital millor
tothora obrant per fer el bé.

Blaquerna troba el més gran tresor
que un home pot tenir:
sentir la calma dins
i al cel hissar esperit i cor.

Són pares models, Aloma i Evast,
aidant a qui menys té.
Sap Natana guiar
les monges que hi ha al convent
amb l'Art com a llàntia.
De tots l'amor n'és claror.

Blaquerna: quin heroi, quin viatger,
ell sempre sap triar
amb seny l'opció vital millor
tothora obrant per fer el bé.

Blaquerna troba el més gran tresor
que un home pot tenir
sentir la calma dins
i al cel hissar esperit i cor.

Com a monjo fa Blaquerna el pas
per ser servent de Déu.
El coronen abat
pels mèrits que el duran
a bisbe i a papa,
però ell vol ser ermità.

5.

Cant de Blaquerna

Text: S. Sansó
Música: F. Vicens

Majestuós ♩ = 110

Veu 1
Bla-quer-na: quin he-roi, quin vi-at-ger, ell sem-pre sap tri-a - ar amb seny l'op-ció vi-
Bla-quer-na tro-ba el més gran tre-sor, que/un ho-me po te-ni ir, sen-tir la cal-ma

Veu 2
ell sem-pre sap tri-a - ar amb seny l'op-ció vi-
que/un ho-me pot te-ni - ir, sen-tir la cal-ma

Melòdica

Metalòfon soprano
mp

Xilòfon contralt 1
mp

Xilòfon contralt 2
mp

Xilòfon baix
mp

11

v. 1

tal mil - lor to - tho - ra/o - brant per fer/el bé. bé. Són pa - res mo - dels, A - lo - ma i/E -
 dins i/al cel his - sar es - pe - rit/i cor. cor. Com a mon - jo fa Bla - quer - na el

v. 2

tal mil - lor to - tho - ra/o - brant per fer/el bé. bé.
 dins i/al cel his - sar es - pe - rit/i cor. cor.

ml.

m. II

x.c.1

mp

mf

x.c.2

x.b

mp

mf

v. 1
 vast, ai - dent a qui menys té - é. Sap Na - ta - na gui - ar les mon - ges que hi/ha/al con -
 pas, per ser ser - vent de Dé - éu. El co - ro - nen a - bat pels mè - rits que el du -

v. 2
 ai - dent a qui i menys té. Sap Na - ta - na gui - ar les mon - ges que hi/ha/al con -
 per ser el ser - ve - ent de Déu. El co - ro - nen a - bat pels mè - rits que el du -

m.s.
 x.c. 1
 x.c. 2
 x.b.

30

v. 1
vent amb l'Art com a llàn-tia a. De tots l'a - mor n'és cla - - - - - ror.
ran a bis - be i/a pa - pa a. Pe - rò/ell vol ser er - mi - tà - - - - - tà.

v. 2
vent i amb l'Art com a llàn-ti - a llàn-tia. De tots l'a - mor n'és mo - tor, n'és cla - ror.
ran a bis - be i/a pa - pa i/a pa - pa. Pe - rò/ell vol ser er - mi - tà, er - mi - tà. - - - - - tà.

ml.

30

m.s

x.o 1

x.o 2

x.b

ESCENA 6

Xipre i Jerusalem

NARRADOR: Ramon i Tomàs arribaren en vaixell a Xipre i a una plaça de la ciutat de Kolossi trobaren un cavaller templer.

RAMON: Bon dia senyor!

CAVALLER (*d'esquena a Ramon i a Tomàs*): Bon dia.

RAMON: Sou Jaume de Molay, el gran mestre dels cavallers templers?

CAVALLER (*es gira, treu una espasa i parla amb to amenaçant*): Qui el demana?

RAMON: Ramon Lluïl.

CAVALLER: Oh mestre Ramon, disculpau la meva reacció! Estic segur que Jaume, Fèlix per als amics, estaria encantat de rebre un savi com vós però se n'ha anat a Jerusalem a vendre uns cavalls, i com que n'hi ha que li volen fer mal estam a la defensiva.

TOMÀS: Idò cap allà anirem! A Jerusalem hi manca gent!

RAMON (*irònic*): Abans de partir, però, m'agradaria que ens contàssiu el vostre noble ofici. Segur que això m'ajudarà a entendre aquesta reacció tan poc apropiada que heu tengut amb nosaltres.

CAVALLER: Només faltaria!

RAMON: Tomàs, escriu!

[Tomàs treu ploma i quadern. El temps que el narrador xerra es veurà com escriu amb agilitat. Ramon escolta amb atenció i el cavaller els conta una història de manera apassionada.]

NARRADOR: Allò que els contà va derivar en el *Llibre de l'orde de cavalleria*, que es va fer tan famós que fins i tot va influenciar Joanot Martorell per escriure *Tirant lo Blanc*. Després agafaren un vaixell i cap a Jerusalem s'embarcaren. En ser allà, trobaren Jaume de Molay.

RAMON: Gran mestre, gran cavaller, que bé que us hem trobat!

JAUME (*amb un gran nas, cabells llargs i barba, i xerrant de cap de nas*): Oh! Quina sorpresa! Amb aquesta barba sou inconfusible: vós sou Ramon lo foll.

RAMON: La vostra també és ben vistosa!

TOMÀS: És més vistós el nas!

RAMON: Tomàs, quins nassos que tens. No siguis impertinent!

Jaume (*es toca el nas i fa cara de molest*): Què us du per aquí, gran mestre?

RAMON: Estic cercant la Veritat i he pensat que vós, que tant heu viatjat, em podríeu ajudar.

JAUME: M'has deixat amb un pam de nas amb aquesta pregunta. És massa complicada per a mi.

RAMON: No, tothom té la seva Veritat!

JAUME: Crec que no us puc ajudar.

RAMON: Segur que sí! No arrufeu el nas.

JAUME (*enfadat i deixant veure que té complex de nas gros*): Què deis del meu nas?

RAMON: Res, res! És una manera de xerrar. Us ho demanaré d'una altra manera: què heu après en els vostres viatges?

JAUME: Està clar que si ets curiós sempre que viatges aprens moltes coses. Ensumes aromes noves, aprens a veure-hi enllà del teu nas...

El més important és deixar-se meravellar.

RAMON: I a vós, què us ha meravellat?

JAUME: M'han meravellat les plantes, els animals, els minerals, el cel, i l'esperit se m'ha omplert de bellesa. I he après molt de filòsofs, científics, ermitans... i l'ànima se m'ha inflat de saviesa.

TOMÀS: Esperit... Ànima... Saviesa... No ho acab d'entendre. Jo no més entenc això del nas.

[Es veu Jaume molest i que es toca el nas.]

RAMON (*inquiet*): Ja t'ho contaré! Deixa'l acabar! Doncs els viatges només us han duit coses belles?

JAUME: No, ni molt manco. També he vist gent dolenta, gent egoista, gent avara, que feia mal als altres, gent que embrutava la natura, gent que no estimava la vida i el cor se m'ha entristit.

TOMÀS: Perquè heu quedat amb els nassos plens!

JAUME (*molest per la referència al nas*): Ni més ni pus. Però no només d'ells, també d'algun altre nin impertinent!

RAMON: Així, per a vós, què és la Veritat: la malícia i la violència o la bondat i la bellesa?

JAUME: Ben pensat, ara que ho deis, aquest contrast d'admiració però també de decepció és la meua veritat.

RAMON: M'heu convençut! Mira Tomàs, ara t'ho explicaré...

TOMÀS: No importa, crec que ja ho he entès, la cosa va de nassos, o més ben dit d'un gran nas... (*Dirigint-se a Jaume.*) I els cavalls? Ja els heu venut?

JAUME (*enfadat*): Ho diré si deixau de xerrar del meu nas!

TOMÀS: D'acord! No us enfadeu!

JAUME: En volíeu un, de cavall?

TOMÀS: No, només era curiositat.

RAMON: Tomàs, no fiquis el nas on no et demanen!

[Tomàs es toca el nas com si se'l descobrís i el midàs.]

JAUME: És la curiositat la que fa avançar el coneixement. Però deixau de xerrar de nassos! Idò sí, ahir els vàrem vendre.

TOMÀS: I n'Anselm?

JAUME: El coneixes?

TOMÀS (*dubitatiu*): No... però el vostre company cavaller ens va dir que era amb vós.

JAUME: Se n'ha anat a Tunis a vendre unes teles de seda. I ara me'n vaig, que m'esperen per a una cerimònia d'iniciació. A reveure!

TOMÀS I RAMON: A reveure!

RAMON: Tomàs, escriu el títol del proper llibre... (*L'ajudant de Ramon agafa un pergami i una ploma.*) *Llibre de meravelles!*

NARRADOR: Ramon Llull li dictà la història d'un jove anomenat Fèlix que al llarg del seu viatge es meravella de totes les coses que veu però també es decep de la ingratitud de la gent, tot basant-se en la seva pròpia experiència i amb la Veritat que Jaume de Molay li havia contat.

TOMÀS: Ara que hem acabat el llibre, perquè no anam a Tunis?

RAMON: I què hem de fer allà, tan enfora?

TOMÀS: Com que tenen una altra religió segur que si els demanam als seus savis la seva Veritat ens podran ajudar! Perquè la nostra Veritat, és a dir, el nostre pastís, no ens serà mai del tot complet sense saber la seva Veritat, sense tenir el seu bocí de pastís.

RAMON: Però no cal anar tan enfora per això.

TOMÀS (*returant*): Sí, perquè... allà... hi ha... els savis musulmans més saberuts de tot el Mediterrani. Fins i tot segur que ens rep l'emir. I a més també hi solen anar molts savis jueus! I també ens en diran la seva.

RAMON: Idò anem-hi. Cap a Tunis hi manca gent.

NARRADOR: Ramon Llull i Tomàs parteixen una altra vegada amb vaixell travessant tota la mar Mediterrània.

[Cançó.]

6. Llibre de meravelles

Fèlix es meravella quan pel món viatja
i coneix filòsofs o ermitans que li ensenyen amb esment
que posseir coneixements fa omplir la ment.

Fèlix pren savieses sobre Déu i els àngels,
sobre el cel i sobre tot element. Conscient és
que posseir coneixements fa omplir la ment.

Fèlix pren savieses sobre plantes i disputes
de metalls com ferro i argent. I és que
posseir coneixements fa omplir la ment.

Fèlix pren savieses de moral basant-se en
bèsties i també d'allò que ens fa humans. I és que
posseir coneixements fa omplir la ment.

Fèlix pren savieses sobre el paradís
i vers l'infern. Esperit i matèria ha copsat
per tenir coneixements i omplir la ment.

6.

Llibre de meravelles

Text: S. Sansó
Música: F. Vicens

Marxa oriental (♩ = c. 120)

The musical score is for a piece titled "Marxa oriental" with a tempo of approximately 120 beats per minute. It consists of five staves. The first two staves, "Veu 1" and "Veu 2", are currently empty. The third staff, "Metal·lofon cromàtic", contains a melodic line in 2/4 time. The fourth staff, "Xil·lofon contralt 1", contains a melodic line that often plays in pairs with the fifth staff. The fifth staff, "Xil·lofon baix", contains a bass line that provides harmonic support with chords and single notes.

9

v1 Fè - lix és me - ra - ve - lla quan pel món vi - at - ja/i co - neix fi - lò - sofs,

v2

m.c

x.c 1

x.c 2

x.b

11

v1 o/er - mi - tans que li/en - se - nyen amb es - ment que te - nir co - nel - xe - ment fa/om - plir la ment.

v2

m.c

x.c 1

x.c 2

x.b

35

v1

v2

m.c

x.c.1

x.c.2

x.b

42

v1

v2

m.c

x.c.1

x.c.2

x.b

Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre Déu i/els àn - gels, so - bre/el cel - el.

Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre Déu i els àn - gels so - bre/el cel - el.

⁴¹
 v.1. so - bre tot e - le - ment. Cons - cient és que pos - se - ir co - nei - xe - ments fa/om - plir la ment.
 v.2. so - bre tot e - le - ment. Cons - cient és que pos - se - ir és - om - plir la ment.
 m.c.
 x.c.1.
 x.c.2.
 x.b.

⁴²
 v.1.
 v.2.
 m.c.
 x.c.1.
 x.c.2.
 x.b.

57

v1

Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre plan - tes i dis - pu - tes de me - talls

v2

Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre plan - tes i dis - pu - tes de me - talls

m.c.

x.c.1

x.c.2

x.b.

63

v1

tal com fer - ro i ar - gent. I/és que pos - se - ir co - nei - xe - ments fa/om - plir la ment.

v2

tal com fer - ro i ar - gent. I/és que co - nei - xe - ments fa/om - plir la ment.

m.c.

x.c.1

x.c.2

x.b.

73

v 1

Fè - lix pren sa - vi - e - ses de mo - ral ba - sant - se en les bès - ties
Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre/el pa - ra - dís i vers l'in - fe - ern.

v 2

Fè - lix pren sa - vi - e - ses de mo - ral ba - sant - se en les bès - ties.
Fè - lix pren sa - vi - e - ses so - bre/el pa - ra - dís i vers l'in - fe - ern.

m.c

x.c 1

x.c 2

x.b

81

v 1

i tam - bé d'al - lò que/ens fa/hu - mans, l'és que pos - se - ir co - nei - xe - ments fa/om - plir la ment.
Es - pe - rit i ma - tè - ri - a/ha cop - sat per te - nir co - nei - xe - ments i/om - plir la ment.

v 2

i tam - bé d'al - lò que/ens fa/hu - mans, l'és que pos - se - ir co - nei - xe - ments fa/om - plir la ment fa/om - plir la
Es - pe - rit i ma - tè - ri - a/ha cop - sat per te - nir co - nei - xe - ments i/om - plir la ment.

m.c

x.c 1

x.c 2

x.b

90

v1

v2

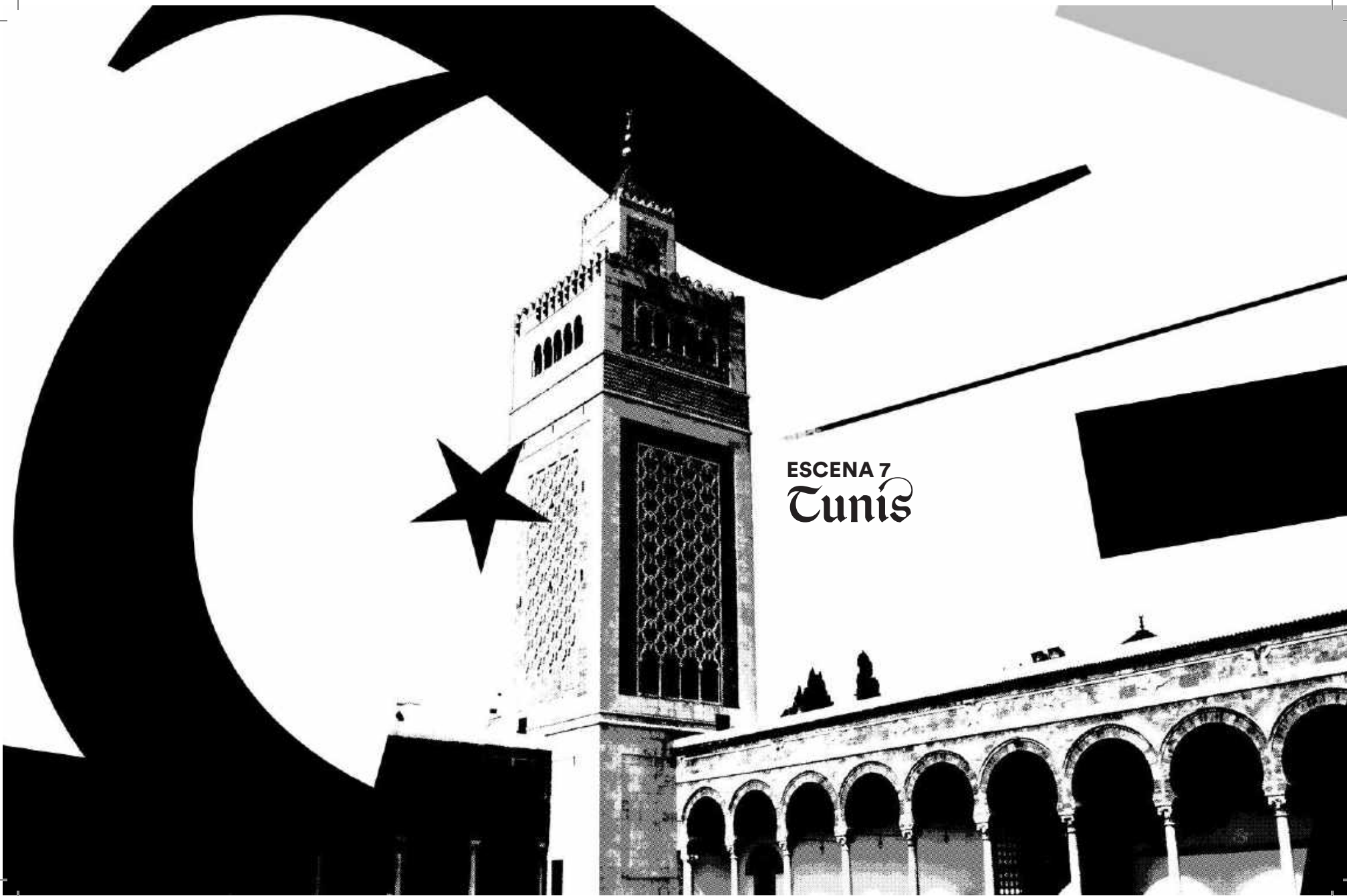
m.c

x.c1

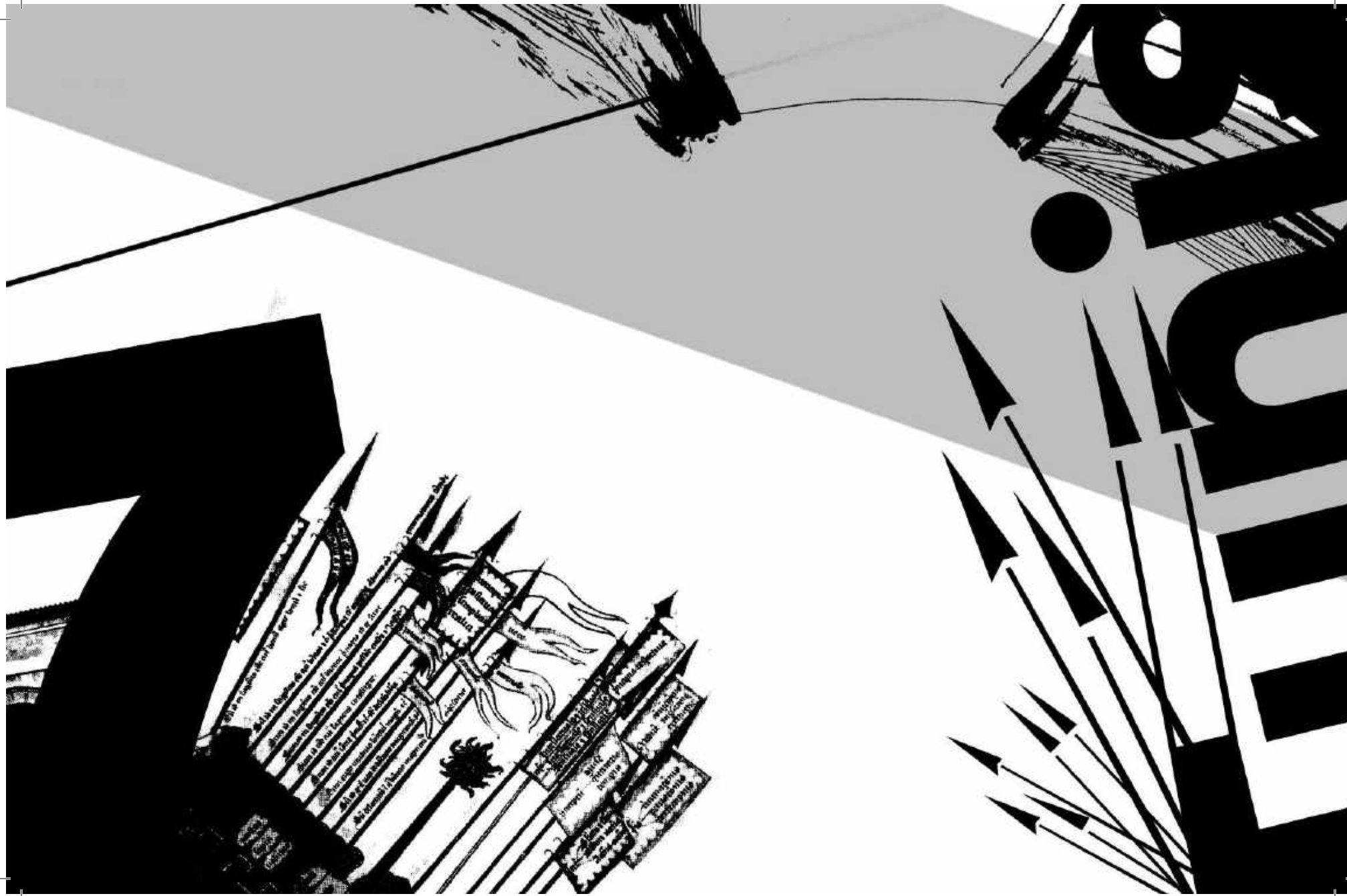
x.c2

x.b

This musical score is for five staves, labeled v1, v2, m.c, x.c1, and x.c2, and x.b. The key signature is G minor (two flats). The score spans measures 90 to 97. Staves v1 and v2 are vocal parts, both containing whole rests throughout. Staff m.c is a melodic line with eighth and quarter notes, including some accidentals. Staff x.c1 is a harmonic line with dotted half notes and eighth notes. Staff x.c2 is a harmonic line with quarter notes and rests. Staff x.b is a harmonic line with eighth notes and quarter notes. The piece concludes with a double bar line at the end of measure 97.

ESCENA 7
Tunis

NARRADOR: Arribaren els dos viatjants a Tunis. Allà, enmig del bullici de la gent, Tomàs menà Ramon Llull a la mesquita més alta anomenada Zitouna. Allà trobaren l'emir Abu-Hafs Umar I. També hi hagué un rabí de Barcelona, Salomó ben Adret, que havia anat a visitar l'emir i a comprar ceràmica de la ciutat. Després de les salutacions Ramon Llull demanà allò que havia demanat a tothom.

RAMON: Què és per a vosaltres la Veritat?

UMAR (*vestit com un emir, amb accent àrab i xerrant amb molt entusiasme i alegria*): La Veritat és la virtut, com per exemple la bondat, però també el defecte, com per exemple l'enveja.

SALOMÓ (*vestit com un rabí i xerrant sense cap entusiasme ni un*): La Veritat és la bondat però també l'enveja.

UMAR: La Veritat es mesura amb el contrast.

SALOMÓ: La Veritat és la raó.

TOMÀS: Com quedam? La Veritat són les coses bones o les coses dolentes?

UMAR: La Veritat és com una taronja: si assaboreixes la polpa és dolça, però si assaboreixes els pinyols o la pell és amarga...

TOMÀS: O sigui que la veritat és una taronja? Jo que em pensava que era un pastís...

RAMON: Jo ho he entès tot d'una perquè la vostra Veritat s'assembla molt a les nostres veritats... (*Es queda una estona pensatiu. Mentrestant l'emir pren un te.*) Tomàs, escriu... (*Tomàs treu el pergami i la ploma.*) El títol d'aquest serà *Llibre del gentil i dels tres savis*.

NARRADOR: I Ramon Llull li dictà la història d'un home que aprèn, amb un savi cristià, un musulmà i un jueu, que les tres religions tenen molts elements en comú.

[*Entra un criat en escena.*]

CRIAT (*a l'emir*): El comerciant que du les teles de seda per a vós i la ceràmica per al rabí Salomó ja és aquí.

UMAR (*gesticulant molt amb les mans*): Que passi!

[*Entra en escena Anselm amb teles pel coll i dos plats a la mà.*]

TOMÀS: Anselm! A la fi te trob! He fet un llarg viatge!

ANSELM: Quina alegria Tomàs! Em cercaves? Com et puc ajudar?

TOMÀS: Puc quedar a fer feina amb tu? Necessit ajudar la meva família!

ANSELM: Clar que sí! La teva ajuda m'anirà de perles! I et donaré un bon sou!

RAMON (*que s'ha anat enfadant així com sentia la conversa entre Tomàs i Anselm*): Jo que em pensava que m'acompanyaves de cor. (*Més enfadat encara.*) Tu no anaves darrere la Veritat, tu anaves darrere de n'Anselm! Això és una traïció! Quina ràbia! Me'n torn a Mallorca. Tot sol!

TOMÀS (*compungit*): No Ramon... Jo he estat amb tu de cor...

RAMON (*camina lentament sortint d'escena i parla fort amb to irònic*): Som pobre, som vell i som menyspreat, i no haig ajuda de cap home nat. Ni de cap home nat ni de cap xitxarel·lo a qui he ensenyat tot el que sé. Tal faràs, tal trobaràs.

[*Tomàs se'l mira abatut. Mentrestant Anselm lliura els plats i les teles a l'emir i al rabí fent grans gesticulacions. Ells li donen una bossa amb diners. Tot seguit Tomàs corre a abraçar Ramon Llull.*]

TOMÀS: Ramon, és cert que em vaig embarcar amb vós per trobar n'Anselm. Però després d'estar tant temps al vostre costat no només m'heu ensenyat coses tan valuoses com escriure i pensar, sinó que ara me n'adon que us he acabat estimant com a bon amic, com al millor amic que tenc!

RAMON (*desconfiat*): Segur que no m'enganyes?

TOMÀS: De veres, ben de veres, com totes les veritats que hem après.

RAMON (*amb to conciliador*): Gràcies Tomàs. Jo també t'he acabat estimant com a bon amic.

[Tomàs se'n va cap a on és Anselm.]

TOMÀS: Anselm, gràcies per l'oferiment però al final me'n tornaré a Mallorca amb en Ramon.

ANSELM: Ho entenc. Aquí tens els diners que m'han donat i així podràs ajudar la teva família.

TOMÀS: Moltíssimes gràcies.

[Tomàs i Anselm s'abracen.]

NARRADOR: Anselm quedà una temporada llarga a Tunis on aprengué l'àrab i més tard tornà a Mallorca on tengué un fill amb el mateix nom que, com Ramon Llull, també fou escriptor en català i en àrab de llibres com *Disputa de l'ase*. Tomàs i Ramon se'n tornaren a Mallorca en vaixell.

[Cançó.]

7. Llibre del gentil i dels tres savis

Un home gentil troba tres doctors.

Jueu és el primer, musulmà el segon,
cristià el tercer. El gentil vol saber
quina és la millor convicció dels tres.

Els grans savis expliquen convençuts
coneixements que ells troben justs.

Els grans savis expliquen convençuts
arguments plens de similituds.

L'home diu que cap no és millor

I el més alt valor és la raó.

7.

Llibre del gentil i dels tres savis

Variacions sobre *La dama de Mallorca*

Text: S. Sansó
Música: F. Vicens

Airós ♩ = 92 (Fi)

Piccolo

Veu 1

Un ho - me gen - til tro - ba tres doc - tors. Ju
eu el pri - mer mu - sul mà/el se - gon. Cris - ti -
L'ho - me diu que cap no és mil - lor, i/el la ra - ó.
més alt va - lor és la ra - ó.

Veu 2

Un ho - me gen - til tro - ba tres doc - tors. Ju
eu el pri - mer mu - sul mà/el se - gon. Cris - ti - à
L'ho - me diu que cap no és mil - lor i/el la ra - ó.
més alt va - lor és la ra - ó.

Xilòfon soprano

Xilòfon contralt

Xilòfon baix

à el ter - cer. El gen - til vol sa - ber qui - na ció dels tres.

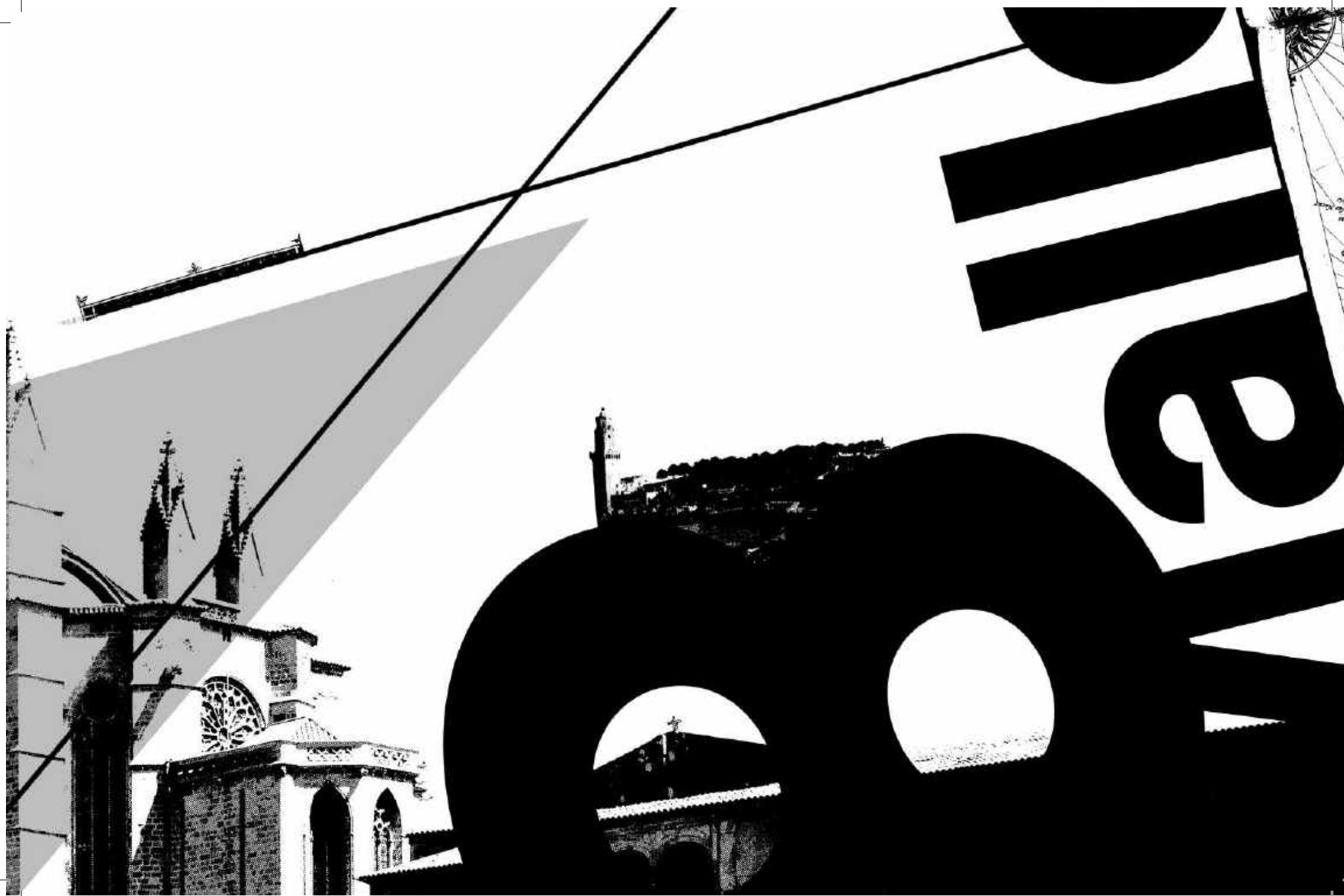
és la mil - lor con vic gent - til vol sa - ber qui - na ció dels tres es.

Els grans sa - vis ex - pli - quen con - ven - çu - uts, co - nei - xe - ments que ells tro - ben justs
 Els grans sa - vis ex - pli - quen con - ven - çuts, ben con - ven - çuts, co - nei - xe - ments que ells tro - ben just

Els grans sa - vis ex - pli - quen con - ven - çu - uts, ar - gu - ments plens de si - mi - li - tuds.
 Els grans sa - vis ex - pli - quen con - ven - çuts, ben con - ven - çuts, ar - gu - ments plens de si - mi - li - tuds.

ESCENA 8
Mallorca

NARRADOR: Arribaren al port de Ciutat de Mallorca.

RAMON: Abans d'anar a veure les nostres famílies et volia agrair la teva ajuda perquè gràcies a tu hem conegut molts de savis que m'han ajudat a trobar la Veritat en cada llibre, en cada bocí de pastís, que m'han inspirat. Encara que ho fessis perseguint un altre objectiu, la realitat és aquesta.

TOMÀS: Gràcies a vós Ramon per haver-me ensenyat a escriure, a pensar, a viatjar...

RAMON: A partir d'ara, com a bons amics, tracta'm de tu.

TOMÀS: Així ho faré.

RAMON: Saps una cosa? Tot i que ja som més a prop de la Veritat, de tenir el pastís quasi sencer, haurem de seguir cercant per escriure el millor llibre del món. Però ara entenc que qui més a prop m'hi ha fet estar ets tu, perquè no hi ha res que ens acosti més a la Veritat que l'amor i que l'amistat. Gràcies, Tomàs.

TOMÀS: Gràcies, Ramon.

[Ramon i Tomàs s'abracen.]

Ramon: Vols seguir fent feina per a mi? Però ara et pagaré millor, eh?

Tomàs: Seria un honor! Però amb una condició?

Ramon: Quina?

Tomàs: Que em deixis escriure la teva vida i obra en un llibre. A més ja he pensat el títol: *Vida de mestre Ramon!* I com que m'agrada dibuixar, com saps, també hi faré dibuixos perquè qui no sàpiga llegir la pugui conèixer.

Ramon: Fet!

Tomàs: Està clar que me l'hauràs de dictar tu, però podria començar

així: «Quan Ramon era senescal a la taula del rei de Mallorca...»

RAMON: M'agrada!

TOMÀS: I el podries dedicar i enviar a la reina de França, Joana de Borgonya-Artois, i així ens ajudaria a donar-lo a conèixer.

RAMON: Això és un amic! Ho farem com tu proposes. I el temps que facem aquest llibre també en farem un altre.

TOMÀS: Quin?

RAMON: *Llibre d'amic e amat.*

TOMÀS: I això?

RAMON: Perquè crec en la imaginació i la bellesa de les paraules per convèncer la gent de les meves idees, i no en la violència.

TOMÀS: L'amor mou i el temor retreu, que deis vós.

RAMON: Tu, amic, m'ajudaràs a escriure un llibre de versicles, un per a cada dia de l'any, sobre l'amor i l'amistat, les més altes veritats.

[Tomàs es queda una estona pensatiu.]

TOMÀS: Ramon, de què neix l'amor, de què viu, i per què mor?

RAMON: L'amor neix del record, viu de la intel·ligència, i mor per l'oblit.

TOMÀS: Fins demà, amic.

RAMON: Fins demà, amic. *(Mira cap al cel.)* Fins demà, amat!

[Cadascú parteix cap a un costat i s'abraça a la seva família. Mentre parla el narrador, els protagonistes relaten aventures viscudes. Tomàs els entrega la bossa de diners que Anselm li ha donat i esclata, tot seguit, d'alegria.]

NARRADOR: Ramon Llull va viure 84 anys, va escriure més de 260 llibres en català, llatí i àrab sobre mística, filosofia, ciència, aventures, teologia i tot tipus de temàtica. Va ser el fundador de la literatura catalana i és, sens dubte, el mallorquí més extraordinari de tots els temps.

[Cançó.]

8. Cançó de l'Amic

No tenc castells ni viles, no tenc cap comtat,
tenc amors i penes, més són que un regnat.

Tu ets ulls dels ulls meus, ets mon pensament,
plenitud, memòria i enteniment.

D'ençà que et vaig conèixer mai no t'he enganyat,
és en l'estimar-te que a tu m'he apropiat.

No tenc castells ni viles, no tenc cap comtat,
tenc amors i penes, més són que un regnat.

Si tu ja no m'estimes necessit conhort,
amor és la vida, desamor la mort.

Tenebres apareixen quan et fas absent,
resplendor i gaudi si tu ets present.

No tenc castells ni viles, no tenc cap comtat,
tenc amors i penes, més són que un regnat.

8.

Cançó de l'Amic Himne tradicional d'Occitània

Text: S. Sansó
Arf: F. Vicens

Solemne ♩ = 90

Veu 1

mp No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - tat, tenc a -
 Tu ets uills dels meus uills pen - sa - ment, ple - ni -
 D'en - ça que/et vaig con - nèi - xer mai no t'he/en - ga - nyat, és en
 No tenc cas - tells ni vil - les, no tenc cap com - tat, tenc a -
 Si tu ja no m'es - ti - mes ne - ces - sit con - hort, a - mor
 Te - ne - bres a - pa - rei - xen quan et fas ab - sent res - plen -
 No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - tat, tenc a -

Veu 2

mp No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - tat, tenc a -
 Tu ets uills dels meus uills pen - sa - ment, ple - ni -
 D'en - ça que/et vaig co - nèi - xer mai no t'he/en - ga - nyat, és en
 No tenc cas - tells ni vil - les, no tenc cap com - tat, tenc a -
 Si tu ja no m'es - ti - mes ne - ces - sit co - hort, a - mor
 Te - ne - bres a - pa - rei - xen quan et fas ab - sent res - plen -
 No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - tat, tenc a -

Veu 3

mp No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - ta - at, tenc a -
 Tu ets uills dels meus uills ets mon pen - sa - me - ent, ple - ni -
 D'en - ça que/et vaig co - nèi - xer mai no t'he/en - ga - nya - at, és en
 No tenc cas - tells ni vil - les, no tenc cap com - ta - at, tenc a -
 Te - ne - bres a - pa - rei - xen quan et fas ab - se - ent, res - plen -
 Si tu ja no m'es - ti - mes ne - ces - sit con - ho - ort, a - mor
 No tenc cas - tells ni vi - les, no tenc cap com - ta - at, tenc a -

Xilofon baix

mp

mors tud, i me pe nes, més són que/un reg ni nat.
 l'es - ti - mô mar ri/a te en te m'he/a ni ment.
 mors - i - pe - nes, que/a tu m'he/a pro pat.
 és la pe nes, més són que/un reg la nat.
 dor i vi da, di mor ets sent.
 mors i pe nes, més són que/un reg nat.

mf

mors tud, i me pe nes, més són que/un reg ni nat.
 l'es - ti - mô mar ri/a te en te m'he/a ni ment.
 mors - i - pe - nes, que/a tu m'he/a pro pat.
 és la pe nes, més són que/un reg la nat.
 dor i vi da, di mor ets sent.
 mors i pe nes, més són que/un reg nat.

mf

mors tud, i me pe nes, més són que un reg ni nat.
 l'es - ti - mô mar ri/a te tu m'he/a ni ment.
 mors - i - pe - nes, que a són que un pro pat.
 és la pe nes, més a mor reg la nat.
 dor i vi da, di mor ets sent.
 mors i pe nes, més són que un reg nat.

mf

Curn-
Columns

AUTORS

Francesc Vicens (Palma, 1977). Doctor en Musicologia i docent universitari en els Graus d'Educació Infantil i Primària del CESAG. Destacat investigador en temes relacionats amb música i oralitat (*Diguem Visca Sant Antoni!*, 2008 i *El Cant de la Sibila a Mallorca*, 2012) i amb estudis culturals (*Beatles made in Mallorca*, 2013 i *Paradise of Love o l'illa imaginada*, 2012, obra que obtingué el premi Bartomeu Rosselló Pòrcel que assigna l'OCB). El seu interès per les agrupacions Orff a les aules es va donar a conèixer a través de la cantata infantil *El Bestiari de les Galàxies* (2015). Actualment prepara un llibre de música adreçat a mestres que recull els quinze anys d'experiència docent a les aules del CESAG. www.francescvcens.com

Sebastià Sansó (Manacor, 1980). Llicenciat en Ciències Ambientals i en Teoria de la Literatura i Literatura Comparada. Com a escriptor s'ha dedicat principalment a la poesia. Cal destacar el llibre *Cartografies devastades* (2007). Com a músic fou membre del grup Espiral d'Embulls amb el qual realitzà els discos *No tot és desar somnis* (2000) i *L'edat de plàstic* (2003). S'ha dedicat a la investigació literària d'autors com Pere Calders o Gabriel Alomar i ha treballat com a docent a Sant Josep Obrer. Actualment és Director General d'Educació Ambiental, Qualitat Ambiental i Residus del Govern de les Illes Balears. *Ramon Llull a la recerca de la Veritat* és la seva primera obra dramàtica que surt a la llum.

INTÈRPRETS

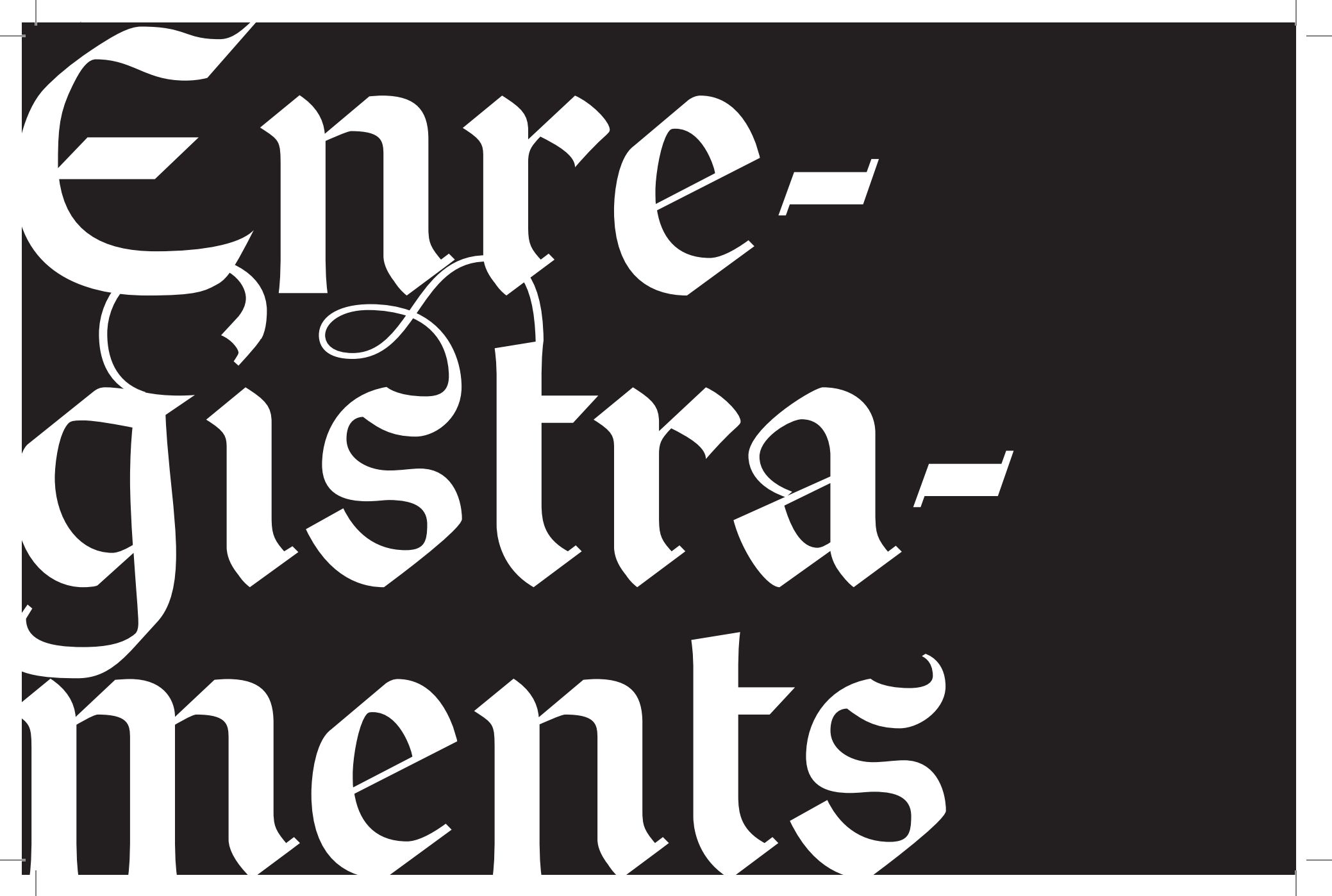
Toni Salvà (Palma, 1975). Diplomant en Magisteri (especialitat de música) i en Pedagogia musical. S'ha format com a director coral a Palma, Barcelona, Segòvia i País Basc amb mestres de prestigi. L'any 2000 formà l'Escolania Vermells de la Seu i també ha dirigit el Cor Juvenil Sant Josep Obrer amb què ha guanyat diversos premis. La seva vocació, abans que músic, és la de mestre i educador a través de la música.

Escolania Vermells de la Seu. Formació musical que ha tengut diferents etapes interrompudes al llarg de molts anys. La darrera neix el novembre de 2000. Ha participat en trobades corals i festivals internacionals. Col·labora en projectes derenom i orquestres internacionals. El seu repertori va des de música sacra fins a obres simfòniques i d'autor.

Orquestra de mestres del CESAG. Neix durant el curs 2013-2014 amb la intenció d'estreñer els lligams entre el món universitari i de l'escola a través de projectes artístics de nova creació. La formació dona nom a un projecte mòbil integrat per professors, alumnes i exalumnes del CESAG que habitualment compta amb la col·laboració de mestres en actiu.

Aitor Pérez (Palma, 1992). Actor professional. Titulat superior en Art Dramàtic per l'ESADIB. Ha treballat distintes disciplines teatrals com combat escènic i esgrima.

Marga López (Palma, 1990). Historiadora de l'art, formada en teatre a Sant Josep Obrer i al Teatre Sans. Actualment és professora de teatre.

Genre-
gistra-
ments

1. **MALLORCA** [4:29]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
2. **Els primers anys de vida de mestre Ramon.** Sobre un tema de Berenguer de Palou* [1:24]
(Text: Sebastià Sansó / Música: Francesc Vicens)
Marimba: Damià Molada, Pep Salas i Pere Dàvila / Vibràfon: Teresa Sureda / Contrabaix: Joan Pastor / Tamborino: Xisco Mercadal
3. **BARCELONA** [4:33]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
4. **Art general*** [2:35]
(Text: Sebastià Sansó / Música: Francesc Vicens)
Clarinet: Rafel Caldentey i Carme Cañellas / Melòdica: Francesc Vicens / Marimba: Damià Molada, Pep Salas / Vibràfon: Teresa Sureda / Bouzouki: Pere Dàvila / Contrabaix: Joan Pastor
5. **MONTPELLIER** [6:21]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
6. **Dansa de les bèsties.** Sobre dos temes del cançoner tradicional d'Occitània* [3:00]
(Text: Sebastià Sansó / Arranjament: Francesc Vicens)
Clarinet: Carme Cañellas / Melòdica: Francesc Vicens / Marimba: Damià Molada, Pep Salas i Pere Dàvila / Vibràfon: Teresa Sureda / Contrabaix: Joan Pastor / *Cajón*: Xisco Mercadal
7. **PARÍS** [4:12]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
8. **Arbre de ciència.** Sobre un tema tradicional de la Gascunya marítima* [1:56]
(Text: Sebastià Sansó / Arranjament: Francesc Vicens)
Solistes: Maria Mulet, Teresa Cañís, Laura Moranta, Haize Sastre / *Cajón*: Xisco Mercadal
9. **ROMA** [4:30]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
10. **Cant de Blaqueria*** [2:07]
(Text: Sebastià Sansó / Música: Francesc Vicens)
Clarinet: Carme Cañellas i Rafel Caldentey / Melòdica: Francesc Vicens / Marimba: Damià Molada, Pep Salas, Xisco Mercadal / Vibràfon: Teresa Sureda / Bouzouki: Pere Dàvila / Contrabaix: Joan Pastor
11. **XIPRE I JERUSALEM** [5:59]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
12. **Llibre de meravelles*** [3:01]
(Text: Sebastià Sansó / Música: Francesc Vicens)
Clarinet baix: Rafel Caldentey / Marimba: Damià Molada, Pep Salas / Vibràfon: Teresa Sureda / Bouzouki: Pere Dàvila / Contrabaix: Joan Pastor / *Cajón*: Xisco Mercadal
13. **TUNIS** [3:43]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
14. **Llibre del gentil i dels tres savis.** Variacions sobre el tema *La dama de Mallorca** [1:36]
(Text: Sebastià Sansó / Música: Francesc Vicens)
Flauta: Pere Dàvila / Marimba: Damià Molada, Pep Salas, Teresa Sureda / Guitarra: Joan Pastor
15. **MALLORCA** [2:45]
(Locució: Aitor Pérez i Marga López)
16. **Cançó de l'Amic.** Himne tradicional d'Occitània* [3:18]
(Text: Sebastià Sansó / Arranjament: Francesc Vicens)
Clarinet baix: Rafel Caldentey

*Escolania Vermells de la Seu
Direcció musical: Toni Salvà

Crédits

Música i arranjaments:

Francesc Vicens

Text i lletres de les cançons:

Sebastià Sansó

Vermells de la Seu**Direcció:**

Toni Salvà

Pianista assistant:

Manuel Castillo

Tècnica vocal:

Margalida Ripoll

Lara Ibáñez

Ana Mª González

Mª Àngels Simó

Cantaires:

Clara Abió

Javier Abió

Noemí Adrover

Carolina Alcaide

Paula Aznar

Alicia Barbas

Antònia Blanco

Mireia Cámara

Teresa Cañís

Aina Cárdeno

Nuria Cárdeno

Maria Castillo

Mario Castillo

Margalida Català

Lucía Coll

Xisca Díez

Marc Díez

Irene Domínguez

Marta Esteve

Irene García

Marc García

Joan García

Maria del Mar Gayà

Carme Gelabert

Mariona Gelabert

Alicia Guardiola

Raquel Guardiola

Ramon Guerra

Darin Jiménez

Esperança Lupiáñez

Maria Lupiáñez

Ana Martín

Joana Martín

Maria Martín

Maria del Mar Martínez

Carla Mateos

Gabriel Mateos

Laura Mcintosh

Marina Mercadal

Gabriel Moragues

Laura Moranta

Laura Moreno

Maria Mulet

Ariadna Muñoz

Claudia Nadal

Maria Padilla

Clara Pastor

Marc Parra

Ainhoa Pérez

Maties Ponseti

Aina Maria Puertas

Aina Riera

Guillem Salvà

Marina Salvà

Diego Sánchez

Iria Sánchez

Laura Sanz

Marina Sanz

Haïze Sastre

Tomeu Sintès

Mario Torrens

Carme Vallcaneras

Orquestra de mestres del CESAG**Direcció:**

Francesc Vicens

Músics:

Rafel Caldentey (clarinet baix)

Carme Cañellas (clarinet)

Pere Dàvila (bouzouki, xilòfon i flauta piccolo)

Xisco Mercadal (*cajón*, tamborino i xilòfon)*

Damià Molada (xilòfon)

Joan Pastor (contrabaix i guitarra)*

Pep Salas (xilòfon)

Teresa Sureda (xilòfon i metalòfon)

Francesc Vicens (melòdica)

[*Músics convidats de l'Escola de Música de Sant Josep Obrer]

Locució:

Marga López

Aitor Pérez

Enregistrament i producció:

Iker Olabe

Fotografies:

Francesc Vicens

Maquetació, il·lustracions i disseny de les cobertes:

Javier Siquier, gabinet de comunicació CESAG

Entitats col·laboradores:

CESAG

Escola de Música Sant Josep Obrer

Catedral de Mallorca

Ajuntament de Palma

Nota:

Els títols i els anunciats d'aquesta obra fan servir la tipografia **Lullius** confeccionada pel tipògraf Damià Rotger Miró en homenatge a Ramon Llull. És una reinterpretació de la gòtica rotunda o de suma de l'època de Llull, que pretén ser una actualització a partir dels manuscrits del *Libre de oracions e de doctrina d'amar a Deu*.

Agraïments

Volem expressar el nostre agraïment a totes les persones i institucions que han fet possible la materialització d'aquesta tasca. En primer lloc volem agrair a la germana Julia Violero que hagi posat els recursos del CESAG a la nostra disposició; també als músics pel seu compromís i confiança en l'obra. A Iker Olabe i a Xavier Siquier per la seva paciència i professionalitat. Igualment ens sentim en deute amb Toni Salvà, director de Sant Josep Obrer, i amb la institució coral que representa, l'Escola de Música, l'Escola de Teatre i especialment amb els professors de l'aula de percussió. Gràcies per haver-nos fet sentir com a casa. També cal donar les gràcies a Pere Riera, Caterina Valriu, Albert Plans i Antònia Ramon per l'assessorament dramàtic i lingüístic. I en darrer terme volem fer un agraïment molt especial a les famílies: a les dels Vermells, a les dels músics i a la dels autors que signen l'obra. Gràcies a vosaltres, que heu cedit hores i espais comuns, hem pogut dur a bon port aquest projecte.

La cantata *Ramon Llull a la recerca de la Veritat* va ser presentada dia 24 de juny de 2016 al pati d'armes del Castell de Bellver.

Enregistrat els dies 1 i 4 de
març de 2016 als estudis del
CESAG

